

7. november 2006

*Bemærkninger til lovforslaget*

*Almindelige bemærkninger*

1. Indledning .....	1
2. Lovforslagets indhold .....	2
2.a Mulighed for straflempelse (leniency) .....	3
2.b Adgang for politiet - efter indhentelse af retskendelse en dommer - til generelt at ransage lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes bevismateriale .....	4
2.c Adgang til at besigtige indholdet af ansattes tasker, lommer m.v. ....	5
2.d Spejling af elektroniske medier .....	6
2.e Administrative bødeforelæg .....	6
2.f Beskikkelse af Konkurrencestyrelsens ansatte til at rejse og udføre tiltale ved byretterne og landsretterne .....	7
2.g Annonceringspligt for ordrer over 500.000 kr. ....	7
2.h Behandling af begæring om opsættende virkning .....	8
2.i Bedre mulighed for at indhente oplysninger om udbudspligtige indkøb .....	8
2.j Bedre mulighed for at undersøge og gribe ind over for forkerte afregningspriser i fritvalgsordninger .....	9
2.k Ændring af Konkurrencerådets sammensætning .....	9
2.l Andre ændringer .....	10
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige .....	10
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet .....	11
5. Miljømæssige konsekvenser .....	11
6. Forholdet til EU-retten .....	11
7. Høring .....	12
8. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser .....	12

*1. Indledning*

En af de væsentligste drivkræfter for innovation i hele samfundet er en effektiv konkurrence. Det gælder både den i private og i den offentlige sektor. Regeringen har som led i sin globaliseringsstrategi en målsætning om, at konkurrencen i Danmark skal være på højde med de bedste OECD-lande. De internationale undersøgelser placerer Danmark blandt de mest konkurrencedygtige lande, men der er svagheder på vigtige områder, som der skal rettes op på. Det Økonomiske Råd har i sin rapport fra efteråret 2005 beregnet, at der vil være en gevinst på op til 2 pct. af BNP ved at forbedre konkurrencen på produktmarkederne i Danmark. Globaliseringsstrategien peger på en række tiltag i den private og i den offentlige sektor, som ville gavne konkurrencen og derved samfundsøkonomien generelt. Lovforslaget indeholder tiltag til forbedring af konkurrencen i begge sektorer, der udmønter anbefalingerne fra globaliseringsstrategien.

For at nå de mål, som globaliseringsstrategien fastsætter, skal der bl.a. ske en styrkelse af den danske konkurrencelovgivning, herunder især en forbedring af mulighederne for at oplære karteller og en mere effektiv og hurtig håndhævelse af konkurrencereglerne. Danske myndigheder har på en række punkter ikke samme instrumenter til deres rådighed som myndighederne i hovedparten af EU-landene. Med henblik herpå blev der i foråret 2006 nedsat et sagkyndigt udvalg (Udvalget om styrkelse af konkurrencelovgivningen) med deltagelse af Justitsministeriet, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK), Dommerforeningen, Politimesterforeningen, Finansministeriet, Konkurrencestyrelsen og Økonomi- og Erhvervsministeriet. Udvalget skulle bl.a. se på, hvordan et dansk straflempelsesprogram kan udformes. Udvalget skulle også se på behovet for yderligere tiltag, såsom øgede kontrolbeføjelser for konkurrencemyndighederne. Lovforslagets del vedrørende styrkelse af konkurrenceloven bygger på udvalgets indstillinger, som blev offentliggjort i november 2006 i Rapport fra Udvalget om styrkelse af konkurrencelovgivningen.

Med forslaget indføres der et egentligt straflempelsesprogram i kartelsager. Programmet skal gøre det muligt for en person eller en virksomhed at opnå straflempelse (strafbortfald eller strafnedsættelse) mod til gengæld at medvirke til opklaringen af et kartel. Et sådant program forventes for det første at forbedre myndighedernes mulighed for at afsløre eksisterende karteller. For det andet vil det mindske incitamenterne for virksomhederne til i fremtiden at indgå kartelaftaler. Forslaget indebærer også styrkede håndhævelsesbeføjelser til Konkurrencestyrelsen. Ligeledes foreslås politiets muligheder for at foretage ransagning i sager om konkurrencelovsovertrædelser forbedret. Forslaget indebærer endvidere, at der indføres særlige procedurer, hvorefter Konkurrencestyrelsen i nærmere angivne situationer kan udstede administrative bødeforlæg.

I forlængelse af ændringerne i konkurrenceloven foreslås retsplejeloven ændret, så rigsadvokaten kan beskikke ansatte i Konkurrencestyrelsen til at rejse og udføre tiltale for byretten og landsretten i visse straffesager om overtrædelse af konkurrenceloven. Forslaget har til hensigt at indføre mulighed for en hurtig og enkel afslutning af en strafsanktionerede konkurrencesager, hvor sigtede erkender forholdene.

Et andet væsentligt formål med lovforslaget er øget konkurrence om offentlige ydelser. Danmark har tidligere været i front, når det gjaldt omfanget af udbud i den offentlige sektor. Men denne udvikling er gået i stå. I dag udbydes offentlige opgaver i Danmark i mindre grad end i mange sammenlignelige lande. Det offentlige skal blive bedre til at bruge markedet, når det leverer service til borgerne. Konkurrence og offentlig-privat samarbejde om at udføre offentlige opgaver er et centralt middel til at øge effektiviteten og innovationen i både den offentlige og den private sektor. Indsatsen på området skal derfor styrkes. Dette skal ske ved ændringer i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren (herefter tilbudsloven) og lov om Klagenævnet for Udbud (herefter klagelovloven) og i konkurrencelovens bestemmelser om frit valg.

Danmark har ikke generelle nationale regler for udbud af kontrakter om varer og tjenesteydelser, når disse kontrakter ikke er omfattet af EU's udbudsregler. Opgørelser tyder imidlertid på, at den største volumen i de offentlige anskaffelser netop udmøntes gennem kontrakter, der falder uden for reglerne om EU-udbud. Der er således et potentiale for at forbedre rammerne for konkurrencen om en betydelig del af det offentlige indkøb. Med forslaget indføres enkle og ubureaukratiske regler om konkurrenceudsættelse af disse offentlige indkøb, således at en bredere kreds af virksomheder kan opnå nye forretningsmuligheder.

Udbudsreglernes effektivitet og nytteværdi afhænger i høj grad af en effektiv håndhævelse. Det er således vigtigt både at sikre, at ordregivende myndigheder konkurrenceudsætter deres kontrakter med eksterne parter, og at dette sker på den rette måde. Forslaget ændrer klagelovloven på en række punkter med det formål at styrke håndhævelsen af udbudsreglerne. Der indføres en midlertidig opsættende virkning ved klage over visse udbud. Dette sikrer den effektive virkning af standstill-ordningen, som netop giver virksomhederne bedre muligheder for at klage. Forslaget giver endvidere Konkurrencestyrelsen en klar kompetence til at indhente oplysninger om indkøb, så styrelsen får bedre mulighed for f.eks. at afdække manglende udbud eller overtrædelser i konkrete udbud. Forslaget kan derved styrke håndhævelsen af udbudsreglerne. Dette forslag forventes også at have en præventiv effekt.

Borgere i Danmark har frit valg mellem offentlige og private leverandører af visse offentlige ydelser. Erfaringerne viser imidlertid, at konkurrenceloven ikke indeholder de nødvendige reaktionsmuligheder overfor de problemer, som kan opstå mellem offentlige og private leverandører på områder med frit valg. Forslaget tilsigter at give Konkurrencerådet bedre muligheder for at gribe ind over for ulige konkurrence i fritvalgsordningerne.

Det foreslås at reducere antallet af rådsmedlemmer fra de nuværende 17 (pr. 1. januar 2007) medlemmer samt en formand til 11 medlemmer samt en formand. Ændringen gennemføres ved at reducere antallet af både medlemmer indstillet af organisationerne og sagkyndige medlemmer.

## 2. Lovforslagets indhold

For at styrke konkurrenceloven og for at forbedre konkurrencen om offentlige ydelser foreslås følgende tiltag:

- a) Mulighed for straflempe (leniency)
- b) Adgang for politiet - efter indhentelse af retskendelse - til generelt at ransage lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes bevismateriale
- c) Adgang til at besigtige indholdet af ansattes tasker, lommer m.v.
- d) Spejling af elektroniske medier
- e) Administrative bødeforelæg
- f) Beskikkelse af Konkurrencestyrelsens ansatte til at rejse og udføre tiltale ved byretterne og landsretterne
- g) Annonceringspligt for ordrer over 500.000 kr.
- h) Behandling af begæring om opsættende virkning
- i) Bedre mulighed for at indhente oplysninger om udbudspligtige indkøb
- j) Bedre mulighed for at undersøge og gribe ind over for forkerte afregningspriser i fritvalgsordninger
- k) Ændring af Konkurrencerådets sammensætning
- l) Andre ændringer

Idet der henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser nedenfor, er hovedindholdet i lovforslaget følgende:

### *2.a Mulighed for straflempe (leniency)*

Karteller er vanskelige at afsløre og efterforske, da de, der deltager i kartelaktivitet, ofte er bevidste om, at de handler i strid med konkurrencereglerne og derfor søger at holde deres aftaler eller samordnet praksis skjult for omverdenen. Virksomheder og personer er meget opmærksomme på at sikre sig, at der ikke i virksomheden efterlades beviser på deres deltagelse i den ulovlige aktivitet. Der er derfor risiko for, at myndighederne med deres nuværende beføjelser kun i begrænset omfang kan finde beviser for kartellers eksistens, hvilket gør det vanskeligt for myndighederne at afsløre karteller.

OECD har undersøgt de skadelige virkninger af karteller og har konstateret, at det er vanskeligt at opgøre det samfundsøkonomiske tab som følge af kartelaktivitet. En gennemsnitlig merpris på 20-30 % på en vare eller tjenesteydelse som følge af et ulovligt kartel er ikke udsædvanlig. Denne alvorlige samfundsøkonomiske konsekvens af kartelaktivitet fordrer en effektiv indsats mod kartelvirksomhed.

Erfaringerne fra EU-Kommissionen og andre EU-lande viser, at straflempeprogrammer er en af de mest effektive måder at bekæmpe karteller på. I EU er det kun Malta, der ikke allerede har eller har planer om at indføre et egentligt straflempeprogram.

Forslaget om straflempe baserer sig på betragtningerne i kapitel 5 i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006. Med lovforslaget gives der mulighed for, at virksomheder og personer, der samarbejder med myndighederne om opklaringen af et kartel, kan opnå straflempe. Dette kan være i form af enten strafbortfald eller strafnedsættelse. Forslaget om straflempe har et generelt præventivt sigte. Dette skyldes, at risikoen for, at et kartel bliver opdaget, øges betragteligt, når det bliver muligt at opnå straflempe, hvis man indleverer oplysninger, der kan bidrage til opklaringen af kartellet. Dette vil medvirke til at destabilisere karteller. Dermed gøres det mindre attraktivt at oprette eller deltage i kartelaktivitet, når kartelmedlemmer ikke ved, om et eller flere af de andre medlemmer går til bekendelse hos myndighederne. Formålet med et straflempeprogram på konkurrenceområdet er derved at mindske tilblivelser og lette afsløringen af karteller.

Fra dansk ret kendes straflempe fra straffelovens § 82, nr. 10, hvorefter det kan indgå som en formildende omstændighed ved strafudmålingen, hvis gerningsmanden f.eks. angiver sig selv eller har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre. En væsentlig forskel mellem straffelovens § 82 og et egentligt straflempeprogram er, at de involverede virksomheder under et straflempeprogram på forhånd i et videre omfang kender mulighederne og betingelserne for at få enten strafbortfald eller -nedsættelse, hvis de opfylder de betingelser, der stilles.

For at skabe de rette incitamenter for karteldeltagere til at henvende sig til myndighederne, er det vigtigt, at der opstilles klare procedurer og betingelser for opnåelse af straflempelse, dvs., at der er en høj grad af gennemsigtighed og forudsigelighed for virksomhederne, om hvad de kan forvente, når de henvender sig til myndighederne.

Det foreslåede straflempelsesprogram svarer i vidt omfang til Europa-Kommissionens og til det modelprogram, som er blevet udarbejdet af Europa-Kommissionen og EU-landenes nationale konkurrencemyndigheder i fællesskab ("ECN-modellen"). Dog er der i den foreslåede model taget højde for den danske myndighedsstruktur på konkurrenceområdet og for de retssikkerhedsmæssige garantier, som det eksisterende strafferetlige og straffeprocessretlige system indeholder.

Derudover er forslaget udformet på en sådan måde, at der skabes en positiv incitamentsstruktur for karteldeltagere til hurtigst muligt at rette henvendelse til myndighederne. Forslaget er endvidere søgt udformet sådan, at det er retssikkerhedsmæssigt forsvarligt for de involverede virksomheder ved, at myndighedsskønnet begrænses mest muligt, ligesom der lægges op til fuld domstolsprøvelse. Endelig er der med forslagets udformning søgt taget hensyn til den almindelige retsfølelse.

Med lovforslaget indføres mulighed for, at en virksomhed eller en person, der som den første forsyner myndighederne med bestemte oplysninger om et kartel, kan opnå strafbortfald. Ansøges om strafbortfald, inden der er foretaget en kontrolundersøgelse eller ransagning vedrørende det pågældende forhold, skal ansøgeren levere oplysninger, som efter myndighedernes vurdering, giver dem anledning til at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold. Ansøges om strafbortfald, efter myndighederne har indledt en kontrolundersøgelse eller en ransagning, skal oplysningerne gøre myndighederne i stand til at fastslå, at der foreligger en overtrædelse i form af et kartel. Der skal i begge tilfælde være tale om oplysninger, som myndighederne ikke allerede var i besiddelse af.

Virksomheder og personer, der efterfølgende henvender sig til myndighederne med oplysninger af betydelig merværdi i forhold til det materiale, som myndighederne allerede er i besiddelse af, kan få strafnedsættelse på henholdsvis 50 pct. (til ansøger nummer to), 30 pct. (til ansøger nummer tre) og op til 20 pct. (til ansøger nummer fire og derefter).

For at opnå strafbortfald og strafnedsættelse skal ansøgere desuden opfylde en række supplerende betingelser. Det kræves således, at virksomheder og personer (1) fuldt ud og effektivt samarbejder loyalt med myndighederne om opklaringen af kartellet, (2) bringer sin deltagelse i kartellet til ophør og (3) ikke har tvunget andre til deltagelse i kartelaktiviteten.

Straflempelsesprogrammet tillader ikke fælles ansøgninger fra flere karteldeltagere. Det er dog muligt at ansøge som koncern, dvs. fælles ansøgning fra flere koncernforbundne selskaber. Ligeledes vil en virksomheds ansatte og tidligere ansatte være omfattet af ansøgningen.

Programmet foreslås administreret af Konkurrencestyrelsen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i fællesskab.

#### *2.b Adgang for politiet - efter indhentelse af retskendelse en dommer - til generelt at ransage lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes bevismateriale*

Forslaget baserer sig på betragtningerne i kapitel 6.4.1. i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006..

Med forslaget indføres der en adgang for politiet - efter indhentelse af en retskendelse - til i sager om konkurrencelovsovertrædelser at foretage ransagning efter retsplejelovens regler om ransagning på lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes

ved at ransage den pågældende lokalitet. Denne adgang er underlagt det almindelige proportionalitetsprincip, som indebærer, at politiet kun må foretage en ransagning, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet.

En sådan hjemmel kendes allerede fra flere andre retsområder, herunder f.eks. toldlovens § 80, stk. 5, skattekontrolloven § 19, kildeskatteloven § 78, konkursskatteloven § 19 og miljøbeskyttelsesloven § 111.

I Danmark kan politiet i dag foretage ransagning af boliger og andre husrum hos personer, der mistænkes for lovovertrædelser, som er undergivet offentlig påtale. Politiet kan foretage ransagning af boliger m.v. hos personer, der ikke er mistænkte, hvis sagen angår en lovovertrædelse, der kan medføre fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at der kan findes bevismateriale. Da der ikke er fængselsstraf i strafferammen for indgåelse af kartelaftaler, har politiet i dag ikke mulighed for at foretage sådanne ransagninger i kartelsager, med mindre der foreligger samtykke hertil. Det er i dag ikke unormalt at ansatte i en virksomhed har hjemmearbejdspladser og bærbare computere. Dette bevirker, at en del af bevismaterialet ikke altid kan findes på virksomhedens adresse, men på andre lokaliteter, hvor det i dag ikke er muligt at foretage ransagning. Dette svækker muligheden for at opklare kartelsager.

Endvidere vil det i konkurrencelovssager ofte være den involverede virksomhed, men ikke dens ansatte, som vil være mistænkt for overtrædelse af konkurrenceloven. Politiet vil i dag således ikke kunne ransage en række lokaliteter, selv om der måtte være beviser eller væsentlige indikationer på, at der i de pågældende lokaler findes vigtige beviser for den pågældende overtrædelse.

Ransagningsformålet vil i disse situationer kunne forspildes, hvis der ikke samtidig med eller i umiddelbar forlængelse af, at der foretages en ransagning eller en kontrolundersøgelse i en virksomheds lokaler, også er mulighed for fx politiet ransager andre lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der opbevares bevismateriale. Særligt kan der forekomme situationer, hvor myndighederne under en ransagning eller en kontrolundersøgelse i en virksomhed finder materiale, der henleder opmærksomheden på, at der findes materiale uden for virksomhedens lokaler, der kan være relevant for opklaringen.

Risikoen for at forspilde formålet med undersøgelsen er ligeledes baggrunden for, at de fleste konkurrencemyndigheder i en lang række EU-lande som bl.a. Sverige, Tyskland, Norge og Storbritannien samt Kommissionen, har mulighed for at foretage sådanne undersøgelser, ligesom det er baggrunden for, at Kommissionens mistankekrav vedrører bevisets placering og ikke den pågældendes overtrædelse af konkurrencereglerne. I konkurrencesager med grænseoverskridende aspekt, der behandles af EU-Kommissionen, har Kommissionen allerede i dag adgang til at foretage kontrolundersøgelser i Danmark på andre lokaliteter end i virksomhederne.

### *2.c Adgang til at besigtige indholdet af ansattes tasker, lommer m.v.*

Forslaget om besigtigelse af indholdet af ansattes tasker, lommer m.v. baserer sig på betragtningerne i kapitel 6.6. i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006. Mobiltelefoner, usb-nøgler og lignende er små elektroniske medier, der kan indeholde store mængder af information. Under en kontrolundersøgelse kan der opstå situationer, hvor det vil være relevant at undersøge, om en person, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, f.eks. opbevarer en usb-nøgle i sine lommer eller taske.

Forslaget giver konkurrencemyndighederne mulighed for at bede de ansatte om at vise indholdet af private tasker, lommer m.v. I praksis forventes det, at den ansatte tømmer sine lommer, når myndigheden anmoder herom. Såfremt den person, der af Konkurrencestyrelsen bliver bedt om at tømme sine lommer m.v., nægter, vil Konkurrencestyrelsen ikke selvstændigt tømme vedkommendes lommer m.v., men anmode politiet om bistand til at foretage besigtigelsen.

Særmyndigheders eftersyn af personer kendes allerede fra toldloven, hvor der dog er tale om en mere vidtgående beføjelse tillagt særmyndighederne alene. Told- og skatteforvaltningen kan med henblik på kontrol

standse og foretage eftersyn af personer og bagage m.v., der rejser mellem tredjelande og Danmark, jf. toldlovens § 25.

### *2.d Spejling af elektroniske medier*

Forslaget om spejling af elektroniske medier baserer sig på betragtningerne i kapitel 6.5. i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006. En hindring for, at Konkurrencestyrelsen kan opspore elektroniske filer med bevismateriale under en kontrolundersøgelse, er bl.a., at disse filer kan være blevet slettet. Den tekniske udvikling har – i et vist omfang – gjort det muligt at gendanne sådanne slettede filer. Det er dog en tidskrævende proces. Gøres dette i virksomheden under et kontrolbesøg, vil det belaste både virksomhedens og myndighedens ressourcer, idet det kan betyde, at myndighederne skal være i virksomheden i længere tid, end den ene dag kontrolundersøgelsen normalt varer.

Konkurrencestyrelsen kan i dag kun foretage en såkaldt spejling og medtage denne fra virksomheden, hvis virksomheden samtykker. En spejling er en identisk elektronisk kopi af harddisk m.v., som gengiver en nøjagtig kopi (kloning) af den pågældende harddisk m.v. på det tidspunkt, hvor kopien blev taget. En spejling af f.eks. en computers harddisk indebærer også en kopiering af slettede filer, skjulte spor m.v. Konkurrencestyrelsen har i tidligere sager, med den pågældende virksomheds samtykke, foretaget spejling af udvalgte computere på virksomheden. Det betyder i praksis, at computerens harddisk kopieres over på en af myndigheden medbragt computer. Computeren medtages herefter til gennemgang hos myndigheden.

Lovforslaget giver konkurrencemyndighederne mulighed for under en kontrolundersøgelse at lave en spejling, som Konkurrencestyrelsen herefter gennemgår i styrelsen. Derved kan kontrolundersøgelsens varighed begrænses til normalt en dag. Samtidig giver dette bedre tid til at foretage søgninger på de kopierede computere, herunder i slettede filer m.v., og bedre tid til at analysere resultaterne af disse søgninger. Europa-Kommissionen og f.eks. konkurrencemyndighederne i Norge, Sverige og Holland kan foretage spejling, når de gennemfører kontrolundersøgelser.

Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har krav på at overvære den efterfølgende gennemgang af materialet. Det kan enten være vedkommende selv eller en repræsentant, som denne udpeger. Derved tilgodeses retssikkerhedsmæssige hensyn. Det spejlede materiale skal slettes senest 25 hverdage efter kontrolundersøgelsen, hvis styrelsen, efter at have gennemgået spejlingen, beslutter sig for ikke at gå videre med sagen. Beslutter styrelsen sig for at gå videre med sagen, herunder at oversende sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, vil det spejlede materiale blive forseglet og opbevaret, indtil sagen er endeligt afsluttet. Udgangspunktet er, at Konkurrencestyrelsen opbevarer spejlingen, indtil sagen er endeligt afsluttet. Er sagen overgået til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, opbevarer Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet spejlingen, indtil sagen er endeligt afsluttet. Konkurrencestyrelsen har pligt til senest 25 hverdage efter kontrolundersøgelsen at give et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra det spejlede materiale til den, der var genstand for kontrolundersøgelsen. Fristerne i kan i særlige tilfælde forlænges.

### *2.e Administrative bødeforelæg*

Forslaget om administrative bødeforelæg baserer sig på betragtningerne i kapitel 7 i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006. I dag har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet mulighed for at afslutte sager med udenretlige bødeforelæg.

Forslaget har til hensigt at indføre mulighed for en hurtig og enkel afslutning af en strafsanktioneret konkurrencesag. Forslaget giver således Konkurrencestyrelsen kompetence til at afslutte en sag ved udstedelse af et administrativt bødeforelæg. Forslaget retter sig kun mod sager, hvor virksomheden tilstår det strafbare forhold. Yderligere vil bestemmelsen kun finde anvendelse i sager, hvor der er fast retspraksis for strafudmåling i den konkrete sag. Endelig skal Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet både samtykke i, at sagen afgøres administrativt og i bødестørrelsen.

## *2.f Beskikkelse af Konkurrencestyrelsens ansatte til at rejse og udføre tiltale ved byretterne og landsretterne*

Forslaget om beskikkelse af Konkurrencestyrelsens ansatte til at rejse og udføre tiltale ved byretterne baserer sig på betragtningerne i kapitel 7 i rapporten fra udvalget til styrkelse af konkurrencelovgivningen, november 2006. I sager om overtrædelse af konkurrenceloven vil Konkurrencestyrelsen i mange sager have foretaget grundige undersøgelser vedrørende overtrædelsen. Hvis en part i en sådan sag tilstår at have overtrådt konkurrenceloven, vil efterforskningsarbejdet i forbindelse med strafforfølgningen af vedkommende være begrænset. Derfor foreslås det, at rigsadvokaten via en ændring af retsplejeloven får mulighed for at beskikke Konkurrencestyrelsens ansatte til at rejse og udføre tiltale i konkurrencesager ved byretterne og landsretterne. Dette indebærer, at det er styrelsens ansatte, der udfærdiger de relevante processkrifter og møder for retten. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet skal godkende, at sagen kan fremmes efter den foreslåede procedure, dvs. at ansatte i Konkurrencestyrelsen kan rejse og udføre tiltale ved byretten og ved landsretten.

Formålet med forslaget er at begrænse ressourceforbruget for såvel myndighederne som for de virksomheder, der tilstår en overtrædelse og ønsker at se sagen afsluttet hurtigt. Virksomhedernes retssikkerhed tilgodeses ved, at sagen forelægges for en dommer, og at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet forinden skal have godkendt, at sagen fremmes efter denne procedure og have godkendt anklageskriftet.

## *2.g Annonceringspligt for ordrer over 500.000 kr.*

Det foreslås at indføre regler for indgåelse af kontrakter om varer og tjenesteydelser under tærskelværdierne for EU-udbud samt kontrakter om bilag II B-tjenesteydelser, der ikke fuldt ud er omfattet af udbudsdirektiverne.

Formålet med forslaget er at styrke konkurrencen om offentlige opgaver og at hindre, at kontrakter af en vis størrelsesorden tildeles direkte til en leverandør, uden at andre virksomheder har haft mulighed for at komme i betragtning. Det er ikke hensigten at indføre detaljerede og ressourcekrævende procedureregler, men alene et sæt enkle og fleksible bestemmelser.

Erfaringer fra andre lande viser, at offentliggørelse af potentielle forretningsmuligheder er afgørende for, at der kan skabes konkurrence og for, at en bred kreds af virksomheder har mulighed for at komme i betragtning.

Forslaget fokuserer derfor på at indføre en pligt til at offentliggøre en annonce om opgaven forud for indgåelse af kontrakt. Formålet med denne annonceringspligt er at sikre åbenhed og dermed mulighed for potentielle tilbudsgivere for at tilkendegive deres interesse for at byde på offentlige opgaver.

Forslaget omfatter vare- og tjenesteydelseskontrakter. Det drejer sig både om tjenesteydelser, der hører under udbudsdirektivets bilag II A, dvs. den type af ydelser, der i dag er underlagt udbudsdirektivernes detaljerede procedureregler, og de ydelser, der hører under direktivets bilag II B, dvs. de ydelser, der ikke skal følge udbudsprocedurerne.

Forslaget gælder for alle typer af udbydere, som hører ind under den traditionelle offentlige sektor, dvs. udbydere, som i dag er omfattet af direktiv 2004/18/EF (udbudsdirektivet). Det drejer sig om statslige, kommunale og regionale myndigheder, lokale kirkelige myndigheder samt de institutioner, der falder ind under kategorien offentligtretlige organer.

Derimod gælder reglerne ikke for udbydere, som alene er omfattet af direktiv 2004/17/EF (forsyningsvirksomhedsdirektivet), eller ordregivende myndigheder, som køber ind til brug for udøvelse af forsyningsvirksomhed.

De statslige myndigheder er allerede i dag omfattet af annonceringspligten i Finansministeriets udbudscirkulære. Cirkulæret indeholder imidlertid regler, der ligger ud over denne forpligtelse, og vil fortsat finde anvendelse som supplement til de foreslåede regler.

For så vidt angår varer og bilag II A-tjenesteydelser omfatter forslaget kun kontrakter, hvis værdi ikke overstiger de aktuelle tærskelværdier for EU-udbud, men er større end 500.000 kr. Det skyldes, at der i udbudsdirektivet er fastlagt detaljerede retningslinjer for indgåelse af denne type af kontrakter, når de er over tærskelværdien. Kontrakter om bilag II B-tjenesteydelser er derimod omfattet, hvis værdien af kontrakten overstiger 500.000 kr. Det skyldes, at udbudsdirektivet ikke indeholder retningslinjer for indgåelsen af disse kontrakter, herunder regler om forudgående annoncering.

Indkøb under 500.000 kr. er således ikke omfattet af dette forslag. I disse tilfælde afhænger det af en konkret vurdering, om kontrakten har en sådan karakter og relevans for det indre marked, at der skal foretages en annoncering for at imødekomme de EU-retlige krav.

### *2.h Behandling af begæring om opsættende virkning*

Forslaget skal sikre en effektiv virkning af den standstill-ordning ved udbud af offentlige kontrakter, der blev indført med Økonomi- og Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 588 af 12. juni 2006.

Denne bekendtgørelse indfører en obligatorisk pause – også kaldet en standstill-periode – i den sidste del af udbudsprocessen. Der er således et krav om, at kontrakten ikke underskrives i en periode på 10 dage fra det tidspunkt, hvor ordregiver meddeler de forskellige tilbudsgivere, hvem man agter at indgå kontrakt med, og det tidspunkt hvor kontrakten underskrives. Det er i visse udbudssituationer muligt at anvende en hasteprocedure. Hvis der anvendes en sådan hasteprocedure, er standstill-perioden reduceret til 7 dage.

Grundtanken bag standstill-ordningen er at sikre, at klage kan indbringes for Klagenævnet for Udbud, inden kontrakten skrives under. Herved er det muligt at rette op på eventuelle fejl i udbudsprocessen på et tidligt tidspunkt. Dette er med til at sikre, at udbuddet får det korrekte udfald. Er kontrakten først skrevet under, er det derimod ikke muligt at afhjælpe ulovlige beslutninger, og virksomhederne står i sådanne tilfælde alene tilbage med muligheden for at søge erstatning.

Som et supplement til standstill-ordningen indfører lovforslaget en midlertidig opsættende virkning, når der klages til Klagenævnet for Udbud inden for standstill-perioden. Hvis klager i et sådant tilfælde begærer opsættende virkning, skal Klagenævnet hurtigst muligt og senest inden for 10 arbejdsdage afgøre, om klagen fortsat skal have opsættende virkning, eller om kontrakten kan skrives under.

Formålet hermed er at sikre, dels at Klagenævnet får passende tid til at vurdere, om en begæring om opsættende virkning skal imødekommes, dels at kontrakten ikke underskrives, mens en begæring behandles. Samtidig sikres det, at både ordregiver og klager får en hurtig afklaring af spørgsmålet om opsættende virkning.

Ordregiver kan ifalde straf, hvis kontrakten underskrives, mens klagen er tillagt midlertidig opsættende virkning.

### *2.i Bedre mulighed for at indhente oplysninger om udbudspligtige indkøb*

Lovforslaget giver Konkurrencestyrelsen en udtrykkelig kompetence til at indhente oplysninger om ordregivende myndigheders indkøb. Forslaget skal styrke Konkurrencestyrelsens håndhævelse af udbudsreglerne.

Med forslaget bliver det lettere at identificere de tilfælde, hvor en ordregiver helt undlader at udbyde en opgave. Med en udtrykkelig adgang til at indhente oplysninger får Konkurrencestyrelsen fremover et bedre grundlag for at vurdere, om der er anledning til at indbringe en sag for Klagenævnet for Udbud, navnlig i tilfælde hvor der ikke er de fornødne incitamenter for virksomhederne til selv at indbringe en sag.



Sigtet med oplysningsforpligtelsen er også at opnå en præventiv effekt. De ordregivende myndigheder bør i højere grad af egen drift vælge at gennemføre udbud forud for indgåelsen af kontrakter. Det nye redskab skal bidrage til at få myndighederne til at fokusere mere på brugen af udbudsreglerne.

Hensigten med forslaget er at give Konkurrencestyrelsen mulighed for at foretage undersøgelser foranlediget af en klage eller henvendelse om problemer på et givent område, konstaterede gentagne overtrædelser, offentliggjorte tal, udbudsstatistikker eller kommunale regnskaber. Det er således ikke tanken, at Konkurrencestyrelsen skal udøve en intensiv kontrol eller fungere som tilsynsmyndighed.

Ved samkøring af de offentligt tilgængelige oplysninger vil det f.eks. blive muligt at identificere bestemte produktområder og geografiske områder, der skiller sig ud i forhold til gennemsnitlige udbudsmønstre. Der vil f.eks. kunne være tale om en kommune, der udviser en unormal udbudsadfærd i forhold til kommunens størrelse og den gennemsnitlige udliciteringsgrad.

### *2.j Bedre mulighed for at undersøge og gribe ind over for forkerte afregningspriser i fritvalgsordninger*

Den gældende konkurrencelovs § 11 a giver Konkurrencerådet mulighed for at gribe ind overfor ulovlig, konkurrenceforvridende offentlig støtte. Konkurrencelovens § 11a tager sigte på den situation, hvor en offentlig myndighed yder ulovlig konkurrenceforvridende støtte til bestemte former for erhvervsvirksomhed. Erfaringen ved brugen af § 11 a i forbindelse med fritvalgsordninger har vist, at Konkurrencerådets indgrebsbeføjelser efter denne bestemmelse ikke er velegnede. Har en offentlig myndighed ikke dokumenteret og beregnet afregningspriserne i overensstemmelse med reglerne for den pågældende fritvalgsordning, har Konkurrencerådet efter de gældende regler i konkurrencelovens §§ 17 og 18 vanskeligt ved at tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag og dermed træffe afgørelse.

Lovforslaget giver derfor Konkurrencerådet mulighed for at træffe afgørelse på baggrund af et skøn, hvis den offentlige myndighed ikke inden for en rimelig tidsfrist kan dokumentere sit beregningsgrundlag, beregningsmetoder og/eller afregningspriser i overensstemmelse med reglerne om frit valg eller i øvrigt ikke på fyldestgørende måde kan redegøre for sin prisfastsættelse.

Lovforslaget giver endvidere Konkurrencerådet kompetence til at påbyde offentlige myndigheder, hvilke beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser, der skal anvendes, hvis den offentlige myndighed har beregnet eller fastsat afregningsprisen for lavt efter de pågældende regler om frit valg. Endelig får Konkurrencerådet kompetence til at påbyde offentlige myndigheder at efterbetale et beløb til leverandører i tilfælde, hvor det viser sig, at myndigheden har anvendt en for lav afregningspris.

Det er hensigten, at Konkurrencerådet på dette område, som på andre områder, kan prioritere sine ressourcer og vælge alene at behandle de sager, som forventes at føre til indgreb, og som kan afsluttes med et rimeligt tidsforbrug. En sådan indsats forventes at have en præventiv effekt på områder med fritvalgsordninger. Det er derimod ikke meningen, at Konkurrencerådet skal udøve en egentlig priskontrol på områder med frit valg.

### *2.k Ændring af Konkurrencerådets sammensætning*

Det foreslås, at antallet af rådsmedlemmer reduceres, så rådet gøres mere effektivt. Det foreslås at reducere antallet af rådsmedlemmer fra 17 samt en formand (pr. 1. januar 2007) til 11 medlemmer samt en formand. Ændringen gennemføres ved at reducere antallet af repræsentanter for erhvervslivet og antallet af sagkyndige uafhængige rådsmedlemmer.

Det er vigtigt, at Konkurrencerådet kan agere effektivt og uafhængigt. Hvad angår rådets effektivitet, har bl.a. OECD peget på, at rådets størrelse i sig selv kan udgøre et problem for effektiviteten i sagsbehandlingen. Konkurrencerådet er et forholdsvis stort råd, når man sammenligner med ikke blot de beslutningstagen- de organer i andre EU-lande, men også andre erhvervsrettede råd og nævn i Danmark. Konkurrencerådets effektivitet, vil derfor formentlig kunne styrkes ved at reducere antallet af medlemmer.

Det forhold, at der deltager medlemmer fra kommunale- og erhvervsorganisationer i Konkurrencerådet, er med til at give afgørelserne legitimitet i forhold til danske erhvervsdrivende og kommunerne samt sikre indsigt i erhvervslivets og kommunernes praktiske forhold. Der er en dansk tradition for at involvere repræsentanter fra bl.a. erhvervslivet i råd og nævn. Der er en risiko for, at legitimiteten af rådets afgørelser og den praktiske indsigt i erhvervslivets og i kommunale forhold reduceres, hvis der ikke længere kan deltage medlemmer indstillet af organisationerne i beslutningstagningen.

En måde at styrke rådets effektivitet på, men uden at man taber den nødvendige sagkundskab og legitimitet, er derfor at reducere antallet af medlemmer ved at begrænse både antallet af sagkyndige og antallet af organisationsmedlemmer.

Der skal ikke kunne opstå tvivl om, at Konkurrencerådets medlemmer agerer uafhængigt i deres virke ved rådet. Derfor foreslås det at kravene til de medlemmer, som organisationerne kan indstille, skærpes, så de skal opfylde de samme krav, som der stilles til de sagkyndige dommere i Sø- og Handelsretten.

### *2.1 Andre ændringer*

Forslaget indebærer en præcisering af, at Konkurrencerådet er kompetent til at behandle sager om konkurrenceforvridende støtte, uanset om sagen har samhandelspåvirkning. Hidtil har der hersket tvivl om, hvorvidt sager med samhandelspåvirkning udelukkende kunne behandles af Europa-Kommissionen.

Lovforslaget indeholder endvidere en mindre ændring af reglerne om tvangsbøder. Forslaget indebærer, at tvangsbøder, som er oversendt til Restanceinddrivelsesmyndigheden, inddrives, selvom det forhold, som tvangsbøden udspringer af, bringes til ophør i tiden efter oversendelse til Restanceinddrivelsesmyndigheden og inden inddrivelsen er gennemført.

### *3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

Ændringerne i konkurrenceloven indebærer mere effektive redskaber til brug for efterforskningen af karteller. Det forventes, at indførelsen af regler om straflempe umiddelbart vil føre til opklaring af et øget antal karteller. På sigt forventes eksistensen af et straflempeprogram at have en sådan præventiv effekt, at der vil være færre karteller. For konkurrencemyndighederne vil indførelsen af et straflempeprogram sandsynligvis medføre opklaring af et øget antal kartelsager, fordi muligheden for straflempe vil betyde, at myndighederne vil blive gjort opmærksomme på eksistensen af karteller, som de ellers ikke ville være blevet bekendt med. Det vurderes, at denne del af forslaget om styrket håndhævelse af konkurrenceloven vil kræve et øget personaleforbrug på 5 årsværk.

Forslaget om fritvalgsordninger pålægger ikke offentlige myndigheder økonomiske og administrative meromkostninger udover dem, der allerede måtte følge af de gældende regler om frit valg og konkurrenceloven. Det vurderes dog, at Konkurrencestyrelsens øgede muligheder for at håndhæve konkurrenceloven på fritvalgsområdet vil øge ressourceforbruget i Konkurrencestyrelsen med 1½ årsværk.

Ændringerne i tilbudsloven skønnes ikke at medføre væsentlige negative økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige, idet der allerede i medfør af EF-traktatens principper påhviler ordregivende myndigheder en pligt til i en vis grad at konkurrenceudsætte offentlige opgaver også under EU's tærskelværdier. Et krav om konkurrenceudsættelse af statslige kontrakter over 500.000 kr. gælder allerede i dag i medfør af Finansministeriets udbudscirkulære. Der påtænkes ikke tilført ekstra ressourcer til administration af lovforslaget. Omvendt må annonceringspligten forventes at medføre positive økonomiske konsekvenser for det offentlige, idet en øget konkurrence om offentlige opgaver kan medvirke til at sikre bedre og billigere kontrakter.

Forslaget i klagenævnsløven om behandling af begæring om opsættende virkning skønnes ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for Klagenævnet for Udbud, idet nævnet efter den nuværende klagenævnslov allerede behandler begæring om opsættende virkning. Der er således ikke tale

om nye opgaver for nævnet, og de 10 arbejdsdage svarer til den nuværende gennemsnitlige sagsbehandlings-tid for begæring om opsættende virkning.

For ordregivere har forslaget den positive konsekvens, at der tilvejebringes en hurtig afklaring af spørgsmålet om, hvorvidt en klage skal tillægges opsættende virkning.

Det vurderes, at forslaget i klagenævnsløven om indhentning af oplysninger vil kræve et øget personaleforbrug på 2 årsværk, således at Konkurrencestyrelsen er i stand til at foretage fornødne undersøgelser af, om udbudsreglerne overholdes.

#### *4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på at vurdere om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomheds-panel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser, og forslaget skal således ikke forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Ændringerne i konkurrenceloven giver Konkurrencestyrelsen bedre muligheder for at afsløre karteller og bidrager dermed til en forbedret konkurrence i Danmark. Et straflempelsesprogram vil samtidig have en præventiv effekt, idet det må forventes, at der fremover vil blive indgået færre kartelaftaler, når risikoen for afsløring forøges. For de virksomheder, der deltager i karteller, vil risikoen for at blive afsløret og pålagt bøder, blive større. Modsat vil de virksomheder, der økonomisk lider under karteldannelse, få bedre konkurrenceforhold. Administrativt vil lovforslaget på dette punkt ikke medføre konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget om fritvalgsordninger giver Konkurrencerådet mulighed for at sikre, at bl.a. private leverandører af ydelser omfattet af frit valg ikke får en lavere afregningspris, end de har krav på, og derved bliver stillet ulige i konkurrencen. Dette vil forbedre vilkårene for de private virksomheder, som vil etablere sig og udbyde ydelser på områderne med frit valg. Lovforslaget vil derfor have en positiv erhvervsøkonomisk effekt. Denne del af lovforslaget skønnes ikke at give anledning til administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet det alene retter sig imod offentlige myndigheders prisfastsættelse.

Forslaget om annonceringspligt forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det vil bidrage til øget konkurrence om offentlige opgaver. Forslaget skønnes ikke at give anledning til administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Ændringerne i klagenævnsløven skønnes ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget om behandling af begæring om opsættende virkning sikrer, at tilbudsgivere får fuld fordel af standstill-ordningen, således at kontrakt ikke indgås, inden Klagenævnet for Udbud har truffet beslutning om, hvorvidt der gives opsættende virkning.

#### *5. Miljømæssige konsekvenser*

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

#### *6. Forholdet til EU-retten*

Ændringerne i konkurrenceloven indebærer, at konkurrencemyndighederne får en række indgrebs- og kontrolbeføjelser, som svarer til, hvad Europa-Kommissionen har i dag, samt at virksomheder også får mulighed for at søge om straflempelse for kartelovertrædelser i Danmark. Lovforslaget bringer således konkurrenceloven i bedre overensstemmelse med de regler, der gælder for Europa-Kommissionen i medfør af Rådets forordning nr. 1/2003 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EF-Tidende, 04.01.2003, L 1/1).

Ændringerne i tilbudsloven regulerer offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, som er under udbudsdirektivets tærskelværdi eller kun delvist omfattet af direktivet. Der er sammenfald mellem en række begreber i loven og udbudsdirektivet. Lovforslaget om annonceringspligt bidrager til at udmønte EF-traktatens regler om fri bevægelighed samt principperne om gennemsigtighed, ligebehandling, proportionalitet og gensidig anerkendelse.

Klagenævnsløven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiver 89/665/EØF og 92/13/EØF, kaldet kontroldirektiverne. Ændringerne i klagenævnsløven indebærer en styrkelse af kontrollen med overholdelsen af de EU-retlige udbudsregler, herunder en styrkelse af standstill-ordningen, der følger af EF-Domstolens praksis, jf. EF-Domstolens dom af 28. oktober 1999 i sag C-81/98 (Alcatel).

### 7. Høring

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt i høring hos Advokatsamfundet, Affaldsteknisk Samarbejde, Amagerforbrænding I/S, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Beskæftigelsesministeriet, Boligselskabernes Landsforening, Bryggeriforeningen, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Arbejdsgivere, Børsmæglerforeningen, CO-Industri, COOP Danmark A/S, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Landbrugsrådgivning – Landscentret, Dansk Skovforening, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport & Logistik, Dansk VVS, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Busvognmænd, Danske Dagblades Forening, Danske Entreprenører, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Danske Malermestre, Danske Regioner, De Samvirkende Danske Andelsselskaber, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Forlæggerforening, Det Kommunale Kartel, Dommerforeningen, ELFO, Finansministeriet, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, HTS-A - Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, HTS-I Erhvervsorganisationen, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, Justitsministeriet, Klagenævnet for Udbud, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet, Københavns Kommune, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Realkreditrådet, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Transport- og Energiministeriet, Udenrigsministeriet og Undervisningsministeriet.

### 8. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	<i>Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)</i>	<i>Negative konsekvenser/medudgifter (hvis ja, angiv omfang)</i>
<i>Økonomiske konsekvenser for det offentlige</i>	- Forslaget om annonceringspligt skaber øget konkurrence om offentlige opgaver. Dermed sikres bedre og billigere kontrakter.	- Forslaget om styrkelse af konkurrenceloven kan føre til behandling af et større antal kartelsager end i dag hos konkurrencemyndighederne. Det vurderes, at det vil kræve et øget personaleforbrug på 5 årsværk. - Forslaget om styrket kompetence ved fritvalgs-ordninger vurderes at kræve et øget personaleforbrug på 1½ årsværk. - Forslaget om indhentning af oplysninger om myndigheders

		indkøb vurderes at kræve et øget personaleforbrug på 2 årsværk, således at Konkurrencestyrelsen er i stand til at foretage fornødne undersøgelser af overholdelsen af udbudsreglerne.
<i>Administrative konsekvenser for det offentlige</i>	- Forslaget om behandling af begæring om opsættende virkning har den positive konsekvens for ordregivere, at der tilvejebringes en hurtig afklaring af spørgsmålet om, hvorvidt en klage skal tillægges opsættende virkning.	Ingen.
<i>Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet</i>	- For virksomheder, der udsættes for konkurrencebegrænsninger som følge af karteldannelser, vil lovforslaget indebære større beskyttelse. - Positive konsekvenser i form af forbedrede konkurrencevilkår for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg. - Øget konkurrence om offentlige opgaver.	Ingen.
<i>Administrative konsekvenser for erhvervslivet</i>	- Forslaget om behandling af begæring om opsættende virkning sikrer, at virksomhederne får fuld fordel af standstill-ordningen, således at kontrakter ikke indgås, inden Klagenævnet for Udbud har truffet beslutning om, hvorvidt der gives opsættende virkning.	Ingen.
<i>Miljømæssige konsekvenser</i>	Ingen.	Ingen.
<i>Administrative konsekvenser for borgerne</i>	Ingen.	Ingen.
<i>Forholdet til EU-retten</i>	- Lovforslaget om styrkelse af konkurrenceloven indebærer, at konkurrencemyndighederne i relation til efterforskning af karteller får en række af de indgrebs- og kontrolbestemmelser, som Europa-Kommissionen har i dag. Lovforslaget bringer således konkurrenceloven bedre i overensstemmelse med visse af bestemmelserne i Rådets forordning nr. 1/2003 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EF-Tidende, 04.01.2003, L 1/1). - Ændringerne i tilbudsloven regulerer indgåelsen af offentlige vare- og tjenesteydelseskontrakter, der er under udbudsdirektivets tærskelværdi eller kun delvist omfattet af direktivet. Lovforslaget om annonceringspligt bidrager til at udmønte EF-traktatens regler om fri bevægelighed samt principperne om gennemsigtighed, ligebehandling, proportionalitet og gensidig anerkendelse. - Klagenævnsløven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiver 89/665/EØF og 92/13/EØF, kaldet kontroldirektiverne. Ændringerne i klagenævnsløven indebærer en styrkelse af kontrollen med overholdelsen af de EU-retlige udbudsregler, herunder en styrkelse af	

	standstill-ordningen, der følger af EF-Domstolens praksis, jf. EF-Domstolens dom af 28. oktober 1999 i sag C-81/98 (Alcatel).
--	---

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser*

*Til § 1*

Til nr. 1

Formålet med bestemmelsen er at gøre det klart, at Konkurrencerådet er kompetent til at behandle sager om overtrædelse af § 11 a, uanset om sagen har samhandelspåvirkning. Hidtil har der hersket tvivl om, hvorvidt sager med samhandelspåvirkning udelukkende kunne behandles af Europa-Kommissionen. Den gældende lovtekst efterlader ikke umiddelbart tvivl om, at Konkurrencerådet også er kompetent til at behandle sager om konkurrenceforvridende støtte efter § 11 a, når den pågældende sag påvirker samhandelen. Forarbejderne til konkurrenceloven kan derimod give det indtryk, at rådet ikke har denne kompetence.

Den foreslåede bestemmelse indeholder samtidig hjemmel for Konkurrencerådet til at undlade at behandle en støtteordning, der kan påvirke samhandelen. Denne bestemmelse tænkes især relevant, hvis sagen allerede er behandlet af Europa-Kommissionen under anvendelse af EF-traktatens artikel 87-89, eller hvis Europa-Kommissionen under Konkurrencestyrelsens eller Konkurrencerådets sagsbehandling meddeler, at man vil rejse en sag om den pågældende støtte.

Konkurrencestyrelsen har i en konkret sag mulighed for at undersøge, om Europa-Kommissionen er i gang med at behandle sagen. Dette kan gøres dels ved forespørgsel hos parterne, dels ved en gennemgang af EU-Tidende, hvori Europa-Kommissionens beslutninger om at optage en sag til behandling skal offentliggøres, jf. artikel 26 i Rådets forordning nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93.

Adgangen til at undlade at behandle en sag er ligeledes relevant, hvis der sker anmeldelse af en støtteordning efter § 11 a, stk. 6. Da Europa-Kommissionen har enekompetence til at godkende statsstøtte, der har samhandelspåvirkning, bør Konkurrencerådet ikke afgive en ikke-indgrebserklæring efter § 11a, stk. 6, hvis en støtteordning skønnes at have samhandelspåvirkning. En anmodning om en sådan erklæring afvises med henvisning til den foreslåede bestemmelse.

I de sager, hvor Konkurrencestyrelsen vurderer, at sagens omfang ikke står mål med den estimerede ressourceanvendelse, vil Konkurrencestyrelsen, i lighed med i dag, kunne afvise at behandle sagen under henvisning til konkurrencelovens § 14, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse har således ikke som konsekvens at fratage Konkurrencerådets mulighed for til stadighed at prioritere sit arbejde.

Til nr. 2

Anvendelse af en lavere afregning over for private leverandører indebærer, at den offentlige leverandør bliver stillet bedre i konkurrencen. Dette vil udgøre en indirekte offentlig støtte til den offentlige leverandør. Med hjemmel i § 11 a, har Konkurrencerådet mulighed for at gribe ind når offentlige myndigheder på områder med frit valg har fastsat for lave afregningspriser til leverandører. Den gældende § 11 a giver imidlertid alene Konkurrencerådet mulighed for at give påbud om, at den offentlige støtte skal ophøre og eventuelt tilbagebetales. Der er i dag ikke hjemmel til, at Konkurrencerådet kan fastsætte afregningspriser eller stille krav om efterbetaling til de leverandører, der har lidt et tab som følge af, at den offentlige myndighed har fastsat en for lav afregningspris. Dette udgør et problem, idet de offentlige myndigheder ikke har de oplysninger, som efter reglerne om frit valg kræves for at kunne beregne hvilke afregningspriser, de skal anvende. Uden dette grundlag har Konkurrencerådet hidtil ikke haft mulighed for at afgøre, om afregningsprisen er korrekt eller ej.

*§ 11 b, stk. 1*

Bestemmelsen giver Konkurrencerådet kompetence til at undersøge, om den afregningspris, som en offentlig myndighed tilbyder private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, er fastsat i overensstemmelse med de pågældende regler for frit valg. Reglerne for frit valg indebærer ofte, at afregningen skal fastsættes til de omkostninger, som den offentlige myndighed har ved selv at stille den pågældende ydelse til rådighed for

borgerne. Eventuel fortolkningstvív om indholdet og anvendelsen af disse regler vil Konkurrencestyrelsen afklare via henvendelse til de relevante ressortmyndigheder.

Private leverandører er både private virksomheder, selvejende institutioner, helt eller delvist offentligt ejede selskaber og andre offentlige leverandører, som ikke hører under den pågældende offentlige myndighed, som foretager fastsættelsen af afregningsprisen.

Regler for frit valg og beregningsmetoder af afregningspriser er primært reguleret i særlove og bekendtgørelser, der hører under det relevante ressortministerium. Herudover vil Konkurrencerådet også kunne anvende de regler og principper, som følger af vejledninger udstedt til brug for den pågældende fritvalgsordning.

Afregningsprisen er den offentlige myndigheds betaling til leverandører. I de enkelte fritvalgsordninger kan denne betaling være benævnt forskelligt, f.eks. som ”priskrav” eller ”driftstilskud”.

Konkurrencerådets kompetence efter § 11 b kan omfatte både eksisterende og fremtidige fritvalgsordninger, jf. bemærkningerne neden for til den foreslåede § 11 b, stk. 5.

Bestemmelsen finder anvendelse, når en offentlig myndighed skal beregne og fastsætte en afregningspris til private leverandører, som svarer til den offentlige myndigheds egne omkostninger ved at levere ydelsen. Dette gælder, uanset om afregningsprisen er fastsat på grundlag af den offentlige myndigheds egne beregninger eller på grundlag af et bud fra den del af forvaltningen, der leverer den pågældende ydelse. Det er også hensigten, at bestemmelsen skal finde anvendelse, når afregningsprisen blot udgør en andel af den offentlige myndigheds egne omkostninger, og leverandøren eventuelt herudover kan kræve en egenbetaling fra borgerne.

Bestemmelsen finder derimod ikke anvendelse, når konkurrencen udelukkende udspiller sig mellem to offentlige leverandører. I sådanne situationer vil der ikke foreligge en konkurrenceforvridning mellem en offentlig og privat leverandør. For eksempel vil ordningen med frit valg af folkeskole over kommunegrænser, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 672 af 29. juni 2005, ikke kunne omfattes af lovforslaget. Folkeskoler udbydes netop kun af offentlige leverandører.

Bestemmelsen omfatter dermed ikke den situation, hvor fastsættelsen af afregningsprisen foretages af en anden myndighed end den, som er forpligtet til at stille den konkurrerende ydelse til rådighed, og som afholder omkostningerne herved. F.eks. vil fritvalgsordningen for frie grundskoler, jf. bekendtgørelse nr. 898 af 30. februar 2004 om tilskud til friskoler og private grundskoler, ikke være omfattet af § 11 b. Det er Undervisningsministeriet, der foretager beregningen af tilskuddet til de frie grundskoler.

Bestemmelsen omfatter desuden kun de situationer, hvor det er den ansvarlige offentlige myndighed, som egenhændigt fastsætter afregningsprisen. Bestemmelsen i § 11 b finder således ikke anvendelse, hvis afregningsprisen fastsættes individuelt efter forhandling mellem parterne. Dette er eksempelvis tilfældet på sygehusområdet. Her indgår amterne aftaler med private hospitaler om sygehusbehandling m.v. Amternes betaling til de private sygehuse fastlægges ved forhandling mellem parterne.

§ 11 b finder ikke anvendelse, hvis den offentlige myndighed fastsætter afregningsprisen via et udbud, hvor de enkelte tilbudsgivere afregnes på baggrund af deres eget bud.

Konkurrencerådet vil på tilsvarende vis ikke være kompetent efter lovforslaget, hvis den offentlige myndighed fastsætter afregningsprisen på baggrund af et bud fra en privat leverandør som led i en udbudsforretning. Opstår der hos den offentlige leverandør et underskud som følge af, at afregningsprisen ikke dækker den offentlige leverandørs faktiske omkostninger, kan der foreligge en konkurrenceforvridende støtte omfattet af konkurrencelovens § 11 a, hvis den offentlige myndighed giver en efterbevilling til dækning heraf.



Konkurrencerådets kompetence efter § 11 b indebærer, at Konkurrencerådet kan undersøge den offentlige myndigheds beregningsgrundlag, beregningsmetoder og fastsættelse af afregningspriser, jf. bemærkningerne nedenfor til den foreslåede § 11 b, stk. 2.

Konkurrencerådet kan undersøge, om den offentlige myndighed har fastsat afregningsprisen korrekt. Konkurrencerådet kan dermed påse, om den offentlige myndighed ved fastsættelsen har fulgt reglerne om frit valg og foretaget beregningen og fastsættelsen i overensstemmelse hermed, således at afregningsprisen er baseret på et retvisende billede af den offentlige myndigheds omkostninger.

Det forventes, at de sager, som Konkurrencerådet behandler under § 11 a og den foreslåede § 11 b, vil have en præventiv effekt. Konkurrencerådet har ikke pligt til at behandle sager efter § 11 b. Det følger af konkurrencelovens § 14, stk. 1, 3. pkt., hvorefter Konkurrencerådet af ressourcemæssige årsager kan afvise at behandle klager. Konkurrencerådet vil i stedet prioritere sine ressourcer således, at de anvendes på de sager, som vurderes at kunne have en væsentlig effekt set i forhold til de ressourcer, som styrelsen må anvende for at behandle sagen.

#### *Stk. 2*

Bestemmelsen giver Konkurrencerådet kompetence til at anvende en række påbud, som forbedrer Konkurrencerådets muligheder for at gribe ind overfor offentlige myndigheders forkerte beregninger og fastsættelser af afregningspriser til leverandører. Konkurrencerådets kompetence til at udstede påbud forudsætter, at den offentlige myndighed har fastsat afregningsprisen lavere, end den burde efter reglerne om frit valg. Dette gælder, hvor afregningsprisen fastsættes umiddelbart på baggrund af den offentlige myndigheds egne omkostninger eller på anden måde. Dette kunne f.eks. være ved, at den offentlige forvaltning afgiver et bud, som danner grundlag for en fast afregningspris.

Ved vurderingen af, om afregningsprisen er fastsat korrekt, kan Konkurrencerådet medtage, om den offentlige myndighed har foretaget efterbevillinger eller lignende til dækning af et underskud, som måtte være opstået som følge af, at den fastsatte afregningspris ikke dækker den offentlige leverandørs faktiske omkostninger.

Hvis reglerne om frit valg fastslår, at en offentlig myndighed på baggrund af et skøn kan foretage værdiansættelser til brug for beregningen af afregningsprisen, skal Konkurrencerådet efter de almindelige forvaltningsretlige regler være tilbageholdende med at underkende myndighedens værdiskøn. Dette kan dog ske, hvis Konkurrencerådet f.eks. vurderer, at en offentlig myndigheds skønsmæssige fastsættelse af omkostningerne i væsentlig grad afviger fra, hvad der må anses for de reelle omkostninger.

#### *Stk. 2, nr. 1*

For det første får Konkurrencerådet efter lovforslagets stk. 2, nr. 1, mulighed for at give påbud om, at myndigheden skal ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne om frit valg.

Beregning omfatter alle trin i udregningen af en afregningspris, det vil sige både beregningsgrundlag og beregningsmetoder. Beregningsgrundlaget er de data, der indgår i beregningen af afregningsprisen. Beregningsmetoder er de metoder, der anvendes, dels når beregningsgrundlaget skal opgøres, og dels når afregningsprisen skal udregnes på baggrund af beregningsgrundlaget.

#### *Stk. 2, nr. 2*

For det andet får Konkurrencerådet mulighed for at påbyde, hvilke beregningsgrundlag og beregningsmetoder, en offentlig myndighed skal fremskaffe og anvende, når der skal ske prisfastsættelse af ydelser i en fritvalsordning.

For det tredje får Konkurrencerådet mulighed for at udstede påbud til en offentlig myndighed om, hvilken afregningspris myndigheden konkret skal fastsætte for en given ydelse.

*Stk. 2, nr. 3*

For det tredje får Konkurrencerådet hjemmel til at udstede påbud til en offentlig myndighed om at foretage efterbetaling til en leverandør. Hvis en offentlig myndighed har afregnet en leverandør med en afregningspris, der er lavere, end den myndigheden burde have anvendt efter bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, kan Konkurrencerådet dermed påbyde en efterbetaling til leverandøren. Påbudet om efterbetaling kan dække alle leverandører, som har modtaget en for lav afregningspris. Det vil sige både private, selvejende institutioner, helt eller delvist offentligt ejede selskaber og andre offentlige leverandører, som ikke måtte høre under den pågældende offentlige myndighed.

Påbud efter nr. 3 kan udstedes samtidig med påbud efter nr. 1-2.

Efterbetalingen udgør det antal timer eller beregningsenheder, som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af Konkurrencerådets påbud efter § 11 b, stk. 2, nr. 1-2.

Muligheden for at påbyde efterbetaling efter § 11 b, stk. 2, nr. 3, kan anvendes, uanset om der er en tilsvarende hjemmel til efterbetaling i anden lovgivning, jf. f.eks. § 75 c, stk. 9, i lov nr. 329 af 18. maj 2005 om social service. Dette forudsætter dog, at Konkurrencerådet har fået tillagt kompetence, jf. den foreslåede § 11 b, stk. 5, til at vurdere prisfastsættelsen i den konkrete fritvalgsordning. Har en offentlig myndighed allerede foretaget fuld efterbetaling efter anden lovgivning, vil konkurrencelovens bestemmelse om efterbetaling ikke finde anvendelse.

Efterbetaling kan kun vedrøre en begrænset periode, jf. den foreslåede § 11 b, stk. 4.

*Stk. 3*

Bestemmelsen giver Konkurrencerådet hjemmel til at fastsætte afregningspriser, beregningsgrundlag m.v. og efterbetaling på baggrund af et skøn. I praksis har det vist sig vanskeligt at skaffe den fornødne dokumentation for de offentlige myndigheders beregning og fastsættelse af afregningspriser for ydelser omfattet af frit valg. Har en offentlig myndighed ikke dokumenteret og beregnet afregningspriserne i overensstemmelse med reglerne for den pågældende fritvalgsordning, har Konkurrencerådet efter de gældende regler vanskeligt ved at tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag og dermed træffe afgørelse om, hvorvidt en konkret afregningspris er beregnet korrekt eller ej. Samtidig er en sådan sag meget ressourcekrævende at få oplyst, da det ofte kun vil være den pågældende offentlige myndighed, som kan tilvejebringe oplysningerne. Konsekvensen er derfor, at en offentlig myndighed, som ikke har fulgt reglerne for frit valg, kan vanskeliggøre og forhale Konkurrencerådets muligheder for at træffe afgørelse. Det samme problem kan opstå, hvis den offentlige myndighed i øvrigt ikke kan redegøre for sin prisfastsættelse på en fyldestgørende måde.

Konkurrencerådet kan med hjemmel i den gældende konkurrencelovs § 17 indhente oplysninger fra en offentlig myndighed om beregning og fastsættelse af afregningspriser for ydelser omfattet af frit valg. Konkurrencerådet kan endvidere – om nødvendigt – foretage kontrolbesøg i medfør af den herefter gældende § 18. Disse bestemmelser vil fortsat finde anvendelse.

Konkurrencerådet kan anvende muligheden for at fastsætte afregningspriser, hvis en offentlig myndighed ikke efter anmodning fra Konkurrencestyrelsen kan dokumentere sit beregningsgrundlag, sine beregningsmetoder og/eller afregningspriser i overensstemmelse med reglerne for frit valg. Konkurrencerådet kan også fastsætte afregningspriser, hvis den offentlige myndighed i øvrigt ikke kan redegøre for sin prisfastsættelse på fyldestgørende måde. Lovforslaget indebærer, at Konkurrencerådet i disse særlige tilfælde får mulighed for at træffe afgørelse på et skønsmæssigt grundlag og på baggrund af de faktiske oplysninger, som er frembragt.

Konkurrencerådet kan kun træffe skønsmæssige afgørelser, hvis den offentlige myndighed ikke har fulgt de gældende regler for beregning og prisfastsættelse for den pågældende fritvalgsordning eller ikke i øvrigt er i

stand til, eller villig til, at give passende forklaringer på de forudsætninger, som ligger til grund for beregningerne af afregningsprisen.

En sådan situation kunne eksempelvis opstå, hvis den offentlige myndighed er forpligtet til at fremlægge dokumentation i form af tidsregistreringer eller en stikprøveundersøgelse, men i stedet har baseret sine afregningspriser på anden form for dokumentation. En sådan situation kan også opstå, hvis den offentlige myndighed for eksempel ikke har medtaget alle relevante omkostninger i sin beregning, eller at disse ikke er medregnet korrekt efter en relevant fordelingsnøgle. Det kunne også være tilfældet, hvis en offentlig myndighed har gennemført en stikprøveundersøgelse, som ikke kan betragtes som repræsentativ for en opgaves udførelse.

Bestemmelsen vil således kunne anvendes i de situationer, hvor en offentlig myndighed afgiver ufyldstgørende oplysninger – eller slet ikke afgiver nogen oplysninger. Dette kan eksempelvis ske, hvis myndigheden ikke er i stand til at give en rimelig forklaring på de forudsætninger og beregninger m.m., som ligger til grund for myndighedens fastsættelse af afregningsprisen.

Konkurrencerådet skal således kunne begrunde sit skøn, når Konkurrencerådet træffer afgørelse med hjemmel i § 11 b, stk. 3. Konkurrencerådet skal træffe denne skønsmæssige afgørelse på baggrund af de foreliggende oplysninger. Konkurrencerådet vil eksempelvis kunne bruge tilgængelige oplysninger om andre offentlige myndigheders fastsættelse af afregningspriser for tilsvarende ydelser omfattet af samme fritvalgssordning som sammenligningsgrundlag. Konkurrencerådet vil også kunne bruge andre offentlige myndigheders beregningsgrundlag og beregningsmetoder som sammenligningsgrundlag, f.eks. resultatet af stikprøveundersøgelser. Ved vurderingen af om andre offentlige myndigheders beregninger og fastsættelse af afregningspriser er relevante for skønnet, kan der f.eks. lægges vægt på, om de demografiske og organisatoriske forhold er sammenlignelige.

I praksis forudsættes bestemmelsen først anvendt efter, at den offentlige myndighed har fået en rimelig frist til at dokumentere sine afregningspriser og redegøre for de principper og faktiske forhold, som ligger bag beregningerne.

Konkurrencelovens § 15 a foreskriver, at der skal foretages en særlig partshøring, forinden Konkurrencerådet træffer afgørelse. Hvis den offentlige myndighed ikke er enig i Konkurrencerådets skøn, giver partshøringen myndigheden endnu en mulighed for at fremlægge dokumentation for, hvordan myndighedens afregningspriser er beregnet - eller redegøre for, hvilke oplysninger den offentlige myndighed mener, at Konkurrencerådet bør lægge til grund for sin skønsmæssige afgørelse.

Hvis den myndighed, der har fået et påbud efter stk. 3, efterfølgende tilvejebringer nye og fyldestgørende oplysninger, kan Konkurrencerådet med virkning for fremtiden ændre eller ophæve et påbud.

#### *Stk. 4*

Bestemmelsen begrænser den periode, som et påbud om efterbetaling kan vedrøre. Et påbud om efterbetaling kan ikke vedrøre en periode, der ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrencestyrelsen indledte en undersøgelse overfor den pågældende offentlige myndighed.

Under hensyntagen til dette påbuds karakter er det fundet rimeligt at begrænse den periode, som et påbud om efterbetaling kan vedrøre. Ved begrænsningen til 1 år er der bl.a. lagt vægt på, at den offentlige myndighed skal have en rimelig mulighed for at kunne dokumentere/fremskaffe dokumentation for beregning og fastsættelse af afregningspriser. Hertil kommer, at et påbud om efterbetaling vil medføre en yderligere omkostning for den offentlige myndighed, som kan have budgetmæssige konsekvenser for den offentlige myndighed og dermed for borgerne. Der er samtidig lagt vægt på, at forholdet mellem den offentlige myndighed og den private leverandør er et kontraktforhold. I sådanne forhold har begge parter en generel forpligtelse og interesse i at reagere hurtigt, hvis der er elementer i kontrakten, der ønskes ændret. Med bestemmelsen i stk. 4

styrkes incitamentet for en evt. leverandør til hurtigt at reagere, hvis leverandøren er utilfreds med afregningsprisen.

Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor Konkurrencestyrelsen indleder undersøgelse overfor den pågældende offentlige myndighed. Derved forstås, at Konkurrencestyrelsen har rettet henvendelse til den offentlige myndighed og meddelt, at der indledes en undersøgelse af den offentlige myndigheds beregning og fastsættelse af afregningspriser.

#### *Stk. 5*

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i lovforslagets nr. 1. I forhold til fritvalgsordninger kan samme problemstilling opstå som i relation til sager efter § 11 a. Derfor indføres en parallel bestemmelse i lovforslagets § 11 b, hvorefter Konkurrencerådet kan behandle sager om frit valg, uanset om sagen har samhandlingspåvirkning. Der henvises til bemærkninger til lovforslagets nr. 1.

#### *Stk. 6*

Bestemmelsen vedrører den nærmere fastlæggelse af, hvilke fritvalgsordninger Konkurrencerådet skal være kompetent til at undersøge efter § 11 b. Det foreslås at fastlæggelse af, om en nuværende eller fremtidig fritvalgsordning skal høre under Konkurrencerådets kompetence efter § 11 b, skal ske efter forhandling med det ministerium, som er ansvarlig for den pågældende fritvalgsordning.

Bestemmelsen indebærer, at der på områder med fritvalgsordninger vil være en delt kompetence. Ressortministeriet vil regulere bestemmelser om prisfastsættelse og de konkrete regler for fritvalgsordningens udformning. Konkurrencerådet vil, enten i medfør af lovgivningen eller efter forhandling med vedkommende minister, være kompetent til at vurdere eventuelle klager angående prisfastsættelsen m.v. En sådan delt kompetence for en myndighed til at påse overholdelsen af regler, som hører under et andet ressortministerium end myndigheden selv, kendes også på andre områder. For eksempel er Forbrugerombudsmanden (som hører under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender) tillagt kompetence til at påse overholdelsen af en række regler i lovekendtgørelse nr. 1501 af 20. december 2004 om visse betalingsmidler (som hører under Økonomi- og Erhvervsministeriet).

Når der er enighed om, at Konkurrencerådet skal være kompetent i forhold til en fritvalgsordning, er økonomi- og erhvervsministeren bemyndiget til at udstede en bekendtgørelse, der angiver, hvilke fritvalgsordninger Konkurrencerådet kan gribe ind overfor i medfør af § 11 b. Dette vil skabe et klart overblik over, hvilke klager over fritvalgsordninger, som Konkurrencerådet er kompetent til at behandle.

Det bemærkes, at Konkurrencerådets kompetence til at gribe ind i medfør af § 11 b naturligvis også kan følge direkte af reglerne om frit valg. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet ved fremtidige fritvalgsordninger.

Det er hensigten, at Konkurrencerådet allerede ved lovens ikrafttræden skal være kompetent til at anvende sine beføjelser efter § 11 b i forhold til følgende fritvalgsordninger: Fritvalgsordningen om personlig og praktisk hjemmehjælp, jf. lovekendtgørelse nr. 97 af 17. februar 2005, som ændret ved lov nr. 329 af 18. maj 2005 om social service (FT 2004-2005, Tillæg A 687), og fritvalgsordningen på daginstitutionsområdet, jf. lov nr. 400 af 1. juni 2005 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (FT 2004-2005, Tillæg A 699).

#### Til nr. 3

Pr. 1. januar 2007 består Konkurrencerådet af 17 medlemmer og en formand. Medlemmerne udpeges dels som sagkyndige, uafhængige medlemmer, dels efter indstilling fra erhvervs- og forbrugerorganisationer og fra Kommunernes Landsforening.

Efter forslaget skal Konkurrencerådet fremover bestå af 11 medlemmer samt en formand.

Formanden og fire af rådets medlemmer skal være sagkyndige med særlig indsigt i juridiske og økonomiske forhold. Disse medlemmer udpeges direkte af økonomi- og erhvervsministeren.

Fire rådsmedlemmer udpeges af økonomi- og erhvervsministeren, efter indstilling af erhvervsorganisationer. Et medlem udpeges af økonomi- og erhvervsministeren, efter indstilling af forbrugerorganisationer, et medlem udpeges af økonomi- og erhvervsministeren, efter indstilling af kommunale og regionale organisationer, og endelig udpeges et medlem af økonomi- og erhvervsministeren, efter indstilling fra lønmodtagerorganisationer. Økonomi- og Erhvervsministeren kan i henhold til § 14, stk. 3 i denne lov fastsætte nærmere regler for, hvilke organisationer, der får indstillingsret, og i hvilket omfang indstillingsretten tildeles i forening med andre organisationer.

Som det fremgår af afsnit ”2.k Ændring af Konkurrencerådets sammensætning” i de almindelige bemærkninger til dette lovforslag, er formålet med en reduktion af antallet af medlemmer af Konkurrencerådet, at sikre et mere effektivt råd. Som det ligeledes fremgår af de almindelige bemærkninger skal det sikres, at der ikke kan opstå tvivl om, at Konkurrencerådets medlemmer agerer uafhængigt i deres virke ved rådet.

Derfor foreslås det, at medlemmerne indstilles på baggrund af deres kvalifikationer inden for hhv. erhvervsvirksomhed, forbrugerforhold, økonomiske forhold og offentlig virksomhed. I den forbindelse lægges de kriterier, som efter retsplejelovens § 93 anvendes for udpegning af sagkyndige retsmedlemmer i Sø- og Handelsretten, til grund. De sagkyndige retsmedlemmer i Sø- og Handelsretten, skal besidde et indgående og tidssvarende praktisk kendskab til vedkommende sagsområde. De skal samtidig udføre hvervet med upartiskhed og omhu.

Såfremt organisationer tildeles ret til at indstille et medlem til Konkurrencerådet i forening med andre organisationer, vil det yderligere kunne medføre, at det enkelte medlems uafhængighed styrkes. Organisationerne skal ved indstilling af et medlem til Konkurrencerådet, på baggrund af ovenstående kriterier, begrunde valget af det indstillede medlem.

I praksis vil ovenstående kriterier som oftest medføre, at det indstillede medlem ikke vil være ansat i organisationerne.

Med den foreslåede reduktion og sammensætning af medlemmer i Konkurrencerådet tilsigtes det at skabe et råd, der består af medlemmer med den fornødne kompetence inden for jura, økonomi, erhvervs- og forbrugerforhold samt kommunale forhold.

Til nr. 4

Bestemmelsen foreslås ophævet. Der vil således ikke fremover være stedfortrædere for Konkurrencerådets medlemmer.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 6

Med forslaget indføres der en adgang til, at Konkurrencestyrelsen i forbindelse med en kontrolundersøgelse får mulighed for at bede en virksomheds bestyrelsesmedlemmer, direktionsmedlemmer og andre ansatte, om at vise indholdet af deres lommer, tasker m.v. Såfremt den person, der af Konkurrencestyrelsen bliver bedt om at tømme sine lommer m.v., nægter, vil Konkurrencestyrelsen ikke selvstændigt tømme vedkommendes lommer m.v., men anmode politiet om bistand til at foretage besigtigelsen. Beføjelsen kendes også fra toldlovens § 25, hvorefter Told- og skatteforvaltningen med henblik på kontrol kan standse og foretage eftersyn af personer og bagage m.v., der rejser mellem tredjelande og Danmark. I forhold til adgangen i toldloven begrænses Konkurrencestyrelsens adgang til alene at omfatte personlige genstande samt visitation af tøj, lommer, tasker m.v.

I takt med den teknologiske udvikling er der i dag mange muligheder for at opbevare oplysninger elektronisk. Oplysninger kan f.eks. lagres på usb-nøgler, mobiltelefoner og i elektroniske kalendere. Medierne, som man kan gemme oplysningerne på, bliver desuden fysisk mindre og mindre. Forud for og under en kontrolundersøgelse kan der opstå den situation, at en person forsøger at unddrage myndighederne bevismateriale ved f.eks. at opbevare en usb-nøgle eller lignende i en taske eller i en lomme. Det foreslås derfor, at Konkurrencestyrelsen får adgang til at anmode om, at en virksomheds ansatte skal vise indholdet af deres lommer, tasker m.v. Konkurrencestyrelsen kan gennemgå et eventuelt indhold med henblik på at kopiere, herunder tage en identisk elektronisk kopi, og medtage materiale, der er omfattet af kontrolundersøgelsens genstand.

Anvendelsen af bestemmelsen er ikke begrænset til de tilfælde, hvor det konkret kan konstateres, at en ansat har fjernet oplysninger og lagt dem i sin lomme, taske m.v. Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse i andre tilfælde, hvor det skønnes at være nødvendigt for at opnå formålet med kontrolundersøgelsen. Konkurrencestyrelsens adgang til at kræve, at en virksomheds bestyrelsesmedlemmer, direktionsmedlemmer og andre ansatte, skal vise indholdet af deres lommer, tasker m.v. skal ske under iagttagelse af det almindelige proportionalitetsprincip. I praksis vil bestemmelsen således alene blive anvendt over for et begrænset antal ansatte, som formodes at kunne besidde relevante oplysninger.

I praksis vil proceduren være den, at Konkurrencestyrelsens ansatte eller repræsentanter anmoder den ansatte om at tømme tasker, lommer m.v. Såfremt den person, der af Konkurrencestyrelsen bliver bedt om at tømme sine lommer m.v., nægter, vil Konkurrencestyrelsen ikke selvstændigt tømme vedkommendes lommer m.v., men anmode politiet om bistand til at foretage besigtigelsen. Politiet anmoder herefter endnu en gang den ansatte om at tømme tasker, lommer m.v., og såfremt den ansatte fortsat nægter, gennemfører politiet en undersøgelse af den ansattes lommer, tasker m.v.

Til nr. 7

Med forslaget indføres der en adgang for Konkurrencestyrelsen til under en kontrolundersøgelse at lave en identisk elektronisk kopi (en såkaldt spejling) af dataindholdet af elektroniske medier, såsom f.eks. en computers harddisk. De øvrige ændringer i lovforslagets nr. 7 er primært konsekvensændringer som følge af den foreslåede indsættelse af det nye stk. 4 i § 18. Dog ændres fristangivelsen for forsegling fra 72 timer i den nugældende § 18, stk. 4, der i forslaget bliver stk. 5, til 3 hverdage.

§ 18, stk. 4

Medmindre virksomheden samtykker heri, har Konkurrencestyrelsen i dag kun mulighed for at medtage oplysninger eller medier, såfremt virksomhedens forhold gør, at det ikke er muligt for styrelsen at få adgang til oplysningerne under selve kontrolundersøgelsen, jf. den nugældende § 18, stk. 5.

Konkurrencestyrelsen kan i dag foretage særlige, avancerede søgninger under kontrolundersøgelser ved hjælp af specielle søgeværktøjer. Selve søgningen og især den efterfølgende analyse af de data, der er fremkommet ved søgningen, er meget tidskrævende. Da kontrolundersøgelser af hensyn til de berørte virksomheder sjældent udstrækkes til mere end én dag, kan det derfor i praksis være umuligt at nå at gennemføre de fornødne søgninger i bl.a. slettet materiale.

Forslaget muliggør, at Konkurrencestyrelsen kan lave en spejling af alle de data, som ligger på relevante computere og lignende, herunder også af slettede filer, skjult materiale m.v., med henblik på at gennemgå indholdet efter kontrolundersøgelsen. Herved sikres, at styrelsen får tid til at lave en mere tilbundsående undersøgelse af de medtagne data, uden at dette behøver at ske på virksomhedens lokaliteter til gene for virksomheden. I praksis vil brugen af spejling være begrænset til udvalgte computere m.v. af interesse for kontrolundersøgelsen. Det bemærkes, at f.eks. Europa-Kommissionen og konkurrencemyndighederne i Norge, Sverige og Holland kan foretage spejlinger, når de gennemfører en kontrolundersøgelse.

Konkurrencestyrelsen kan allerede i dag foretage elektronisk kopiering af computere m.v. med henblik på at gennemgå indholdet af kopien i virksomhedens lokaler, men styrelsen kan ikke medtage kopien. Styrelsen får ved forslaget derfor ikke adgang til at foretage sig andet ved sin gennemgang af det kopierede materiale,

end hvad den har mulighed for i dag ude på virksomhederne. Det nye i forslaget er, at Konkurrencestyrelsen kan medtage kopien med henblik på at gennemgå indholdet af denne i styrelsens lokaliteter, hvilket ikke er muligt i dag uden virksomhedens samtykke. Det spejlede materiale bliver forseglet, når styrelsen forlader virksomhedens lokaliteter. Forseglingen brydes først, når materialet skal gennemgås i forlængelse af kontrolundersøgelsen.

Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har krav på, at denne selv eller en af denne udpeget repræsentant kan være til stede og overvære gennemgangen af det spejlede materiale. Virkningen heraf vil være, at den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, vil være stillet, som hvis gennemgangen af computeren foregik under selve kontrolundersøgelsen.

Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, har efter forslaget krav på, at det spejlede materiale slettes senest 25 hverdage efter kontrolundersøgelsen, såfremt Konkurrencestyrelsen vælger ikke at gå videre med sagen. Vælger styrelsen at gå videre med sagen, herunder at oversende sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, skal det spejlede materiale opbevares forseglet, indtil sagen er endeligt afsluttet. Dette sker af hensyn til bevissikringen i sagen. F.eks. kan der tænkes at forekomme tilfælde, hvor det af en part i en sag vil blive betvivlet, om en given oplysning stammer fra det spejlede materiale. I sådanne tilfælde vil forseglingen kunne brydes, og det vil være muligt at efterprøve indsigelsen. Det spejlede materiale opbevares af den myndighed, der behandler sagen, og først når sagen er endeligt afsluttet, vil det forseglede spejlede materiale blive slettet.

Konkurrencestyrelsen har pligt til senest 25 hverdage efter kontrolundersøgelsen at give kopier af det materiale, som Konkurrencestyrelsen har taget kopi af fra spejlingen til brug for den efterfølgende sag, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen. Den pågældende kan anmode om, at kopierne skal være i papirform eller i elektronisk form.

Fristerne i stk. 4 kan i særlige tilfælde forlænges. Forlængelse af fristen kan f.eks. tænkes at blive relevant i tilfælde, hvor tekniske forhold gør det vanskeligt at færdiggøre gennemgangen af det spejlede materiale inden for fristen på de 25 hverdage, eller hvor mængden af data indsamlet under en kontrolundersøgelse er meget stor.

#### *Stk. 5*

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 18, stk. 4, og er en konsekvensændring som følge af den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4. Tidsbegrænsningen for forsegling af forretningslokaler og oplysninger er dog blevet ændret fra 72 timer til 3 hverdage. Dette skyldes et ønske om at have ensartet fristangivelser i loven.

#### *Stk. 6*

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 18, stk. 5, og den er en konsekvensændring som følge af den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4.

#### *Stk. 7*

Den foreslåede ændring svarer i sit indhold til den gældende lovs § 18, stk. 6, dog med den ændring, at der er indsat en henvisning til den foreslåede § 18, stk. 4. Ændringen er en konsekvensændring som følge af den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4.

#### *Stk. 8*

Den foreslåede ændring svarer i sit indhold til den gældende lovs § 18, stk. 7, dog med den ændring, at der er indsat en henvisning til den foreslåede § 18, stk. 4. Ændringen er en konsekvensændring som følge af den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4.

Til nr. 8

§ 18, stk. 9

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 18, stk. 8, og den er en konsekvensændring som følge af den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4. Dog er henvisningen til stk. 1-7 blevet ændret til stk. 1-8, så den tager højde for den foreslåede indsættelse af en ny § 18, stk. 4.

Til nr. 9

Med forslaget indføres der en adgang for politiet til i sager om konkurrencelovsovertrædelser at foretage ransagning efter retsplejelovens regler om ransagning på lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved at ransage den pågældende lokalitet. En sådan hjemmel kendes allerede fra flere andre retsområder, herunder f.eks. toldlovens § 80, stk. 5, skattekontrolloven § 19, kildeskatteloven § 78, konkursskatteloven § 19 og miljøbeskyttelsesloven § 111.

I konkurrencelovssager vil det ofte være den involverede virksomhed, men ikke dens ansatte, som vil være mistænkt for overtrædelse af konkurrenceloven. Det medfører i praksis, at politiet i dag ikke kan ransage en række lokaliteter, selv om der måtte være beviser eller væsentlige indikationer på, at der i de pågældende lokaler findes vigtige beviser for den pågældende overtrædelse.

Ransagningsformålet vil i disse situationer kunne forspildes, hvis der ikke samtidig med eller i umiddelbar forlængelse af, at der foretages en ransagning eller en kontrolundersøgelse i en virksomheds lokaler, også er mulighed for fx politiet ransager andre lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der opbevares bevismateriale. Særligt kan der forekomme situationer, hvor myndighederne under en ransagning eller en kontrolundersøgelse i en virksomhed finder materiale, der henleder opmærksomheden på, at der findes materiale uden for virksomhedens lokaler, der kan være relevant for opklaringen.

Risikoen for at forspilde formålet med undersøgelsen er ligeledes baggrunden for, at de fleste konkurrencemyndigheder i en lang række EU-lande som bl.a. Sverige, Tyskland, Norge og Storbritannien, har mulighed for at foretage sådanne undersøgelser, ligesom det er baggrunden for, at Kommissionens mistankekrav vedrører bevisets placering og ikke den pågældendes overtrædelse af konkurrencereglerne.

§ 18 b

Forslaget tillægger politiet en generel adgang til at foretage ransagning af lokaliteter, hvor der er bestemte grunde til at antage, at der findes bevismateriale i sager om konkurrencelovsovertrædelser. En ransagning efter § 18 b kan kun ske, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. retsplejeloven § 795, stk. 1, nr. 2, og der indhentes en retskendelse, svarende til adgangen på en række andre særlovsområder, jf. ovenfor.

Retsplejelovens § 795 kommer til at udgøre rammerne for politiets ransagninger efter § 18 b, dog med den modifikation, at kravet i retsplejelovens § 795 om, at efterforskningen skal vedrøre en lovovertrædelse, der kan medføre fængselsstraf, fraviges. Det almindelige proportionalitetsprincip indebærer, at politiet kun må foretage en ransagning, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet.

Bestemmelserne i retsplejeloven om ransagning i øvrigt finder anvendelse på politiets ransagning efter den foreslåede § 18 b.

Til nr. 10

Konkurrencerådets afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 11 b, stk. 2 og 3, kan indbringes for Konkurrenceankenævnet. Desuden er der tale om en konsekvensændring som følge af, at den nugældende § 23 a bliver til § 24.



## Til nr. 11

Efter den gældende konkurrencelov bortfalder adgangen til at foretage inddrivelse af pålagte tvangsbøder på det tidspunkt, hvor det forhold, som tvangsbøden udspringer af, er bragt til ophør.

Tvangsbøder er et middel til at tvinge en virksomhed til at handle på en nærmere angivet måde. Den gældende ordning bevirker imidlertid, at tvangsbøder ikke er et effektivt tvangsmiddel, fordi virksomheder uden økonomisk konsekvens kan undlade at handle på den angivne måde helt indtil det tidspunkt, hvor udpantning eller lønindeholdelse gennemføres.

Forslaget betyder, at tvangsbøder, der er oversendt til Restanceinddrivelsesmyndigheden, kan inddrives, selvom virksomheden efter oversendelsen handler på den nærmere angivne måde. Tvangsbøder, som endnu ikke er oversendt til Restanceinddrivelsesmyndigheden, bortfalder derimod, når virksomheden handler på den nærmere angivne måde.

Det følger af bestemmelsen, at Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive forfaldne tvangsbøder, når særlige forhold taler herfor.

## Til nr. 12

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der i kapitel 8 i loven foreslås indsat en ny § 23 a vedrørende straflempelse.

## Til nr. 13

Hvis et påbud efter § 11 b, stk. 2 og 3 overtrædes eller ikke efterkommes, kan det medføre bødestraf i medfør af konkurrencelovens § 23, stk. 1. Der er tale om en ændring som følge af, at der foreslås indsat en § 11 b, jf. lovforslagets nr. 2.

## Til nr. 14

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at den nugældende § 23 a bliver til § 24.

## Til nr. 15

## § 23 a

Med lovforslagets § 23 a foreslås indført et såkaldt straflempelsesprogram, hvorefter karteldeltagere kan få strafbortfald eller strafnedsættelse (samlet kaldet straflempelse), hvis de opfylder en række betingelser. De materielle regler for at få straflempelse findes i § 23 a, stk. 1-5, mens de processuelle regler findes i § 23 a, stk. 6-9.

Formålet med et straflempelsesprogram er for det første at afdække ulovlig kartelaktivitet og for det andet at gøre det nemmere at skaffe det nødvendige bevismateriale til en efterfølgende straffesag. Endelig har bestemmelsen et præventivt formål, da risikoen for, at en af karteldeltagerne afslører kartellet, i højere grad kan afskrække virksomheder fra overhovedet at indgå kartelaftaler. Erfaringer fra især Europa-Kommissionen og USA viser, at straflempelsesprogrammer er et effektivt værktøj til at bekæmpe karteller. Et egentligt straflempelsesprogram, hvor en myndighed har mulighed for at give straffritagelse og/eller strafnedsættelse er på nuværende tidspunkt indført af Europa-Kommissionen, i USA og i en lang række EU-lande (fx Storbritannien, Tyskland, Frankrig, Belgien, Finland, Irland, Holland, Portugal, Sverige, Cypern, Tjekkiet, Grækenland, Ungarn, Litauen, Letland, Slovakiet, Estland, Luxembourg, Østrig og Polen) samt Norge. Spanien, Italien og Slovenien påtænker at indføre et straflempelsesprogram. I EU er det således kun Malta, der ikke allerede har eller har planer om at indføre et egentligt straflempelsesprogram.

Kommissionen og myndighederne i Holland, Tyskland og Storbritannien modtager alle løbende modtager ansøgninger om straflempelse. Kommissionen har således i perioden 2002-2005 modtaget 165 ansøgninger, heraf 86 om strafbortfald og 79 om strafnedsættelse.

I Holland er der i samme periode modtaget over 500 ansøgninger, heraf 481 vedrørende karteller inden for byggebranchen. I Tyskland har myndigheden tilsvarende modtaget 41 ansøgninger, mens tallet for Storbritannien er 89. Forskellen kan bl.a. skyldes, at man i Storbritannien også har mulighed for at ansøge om straflempelse i forbindelse med vertikale pris aftaler, dvs. aftaler mellem virksomheder i forskellige led i distributionskæden, hvilket ikke er en mulighed i Tyskland.

Frankrig har hovedsagligt modtaget straflempelsesansøgninger i grænseoverskridende kartelsager fra udenlandske virksomheder. Frankrig har i perioden 2001 til maj 2005 haft 17 ansøgninger. I 2005 modtog myndighederne i Frankrig 9 ansøgninger.

Det er vanskeligt ud fra de europæiske konkurrencemyndigheders oplysninger at udlede et klart billede af, hvor mange af straflempelsesansøgninger, der i praksis fører til tildeling af straflempelse. En forholdsvis stor del af ansøgningerne om straflempelse synes at blive imødekommet, men der er stor forskel på, om man inden for de forskellige systemer har truffet flest afgørelser om strafbortfald eller -nedsættelse. Kommissionen har fx givet mere end 4 gange så mange bortfald som nedsættelser.

Erfaringerne med straflempelsesprogrammer i EU-systemet og i fx Holland, Storbritannien og Tyskland er positive. Den hollandske konkurrencemyndighed betragter sit straflempelsesprogram som en succes, da det sparer tid og omkostninger og muliggør afsløring af karteller, som måske aldrig var opdaget ellers. Det engelske Office of Fair Trading betragter sit straflempelsesprogram som et essentielt instrument til at afsløre karteller. Frankrig har netop revideret sit program, men allerede i 2005 var der en væsentlig stigning i antallet af straflempelsesansøgninger. Det er ikke muligt at drage samme konklusion for Sverige og Norge, hvor programmerne endnu ikke har medført et nævneværdigt antal ansøgninger. Det norske straflempelsesprogram blev dog først indført i 2004, og programmet kan ikke anvendes på karteller, der eksisterede før programmet trådte i kraft.

Det foreslåede straflempelsesprogram svarer i vidt omfang til Europa-Kommissionens og til det modelprogram, som er blevet udarbejdet af Europa-Kommissionen og EU-landenes nationale konkurrencemyndigheder i fællesskab ("ECN-modellen"). Dog er der i den foreslåede model taget højde for den danske myndighedsstruktur på konkurrenceområdet og for det eksisterende strafferetlige og straffeprocessretlige system.

Det er ifølge straffelovens § 82, nr. 10 muligt for domstolene - eller anklagemyndigheden ved bødeforlæg - at nedsætte straffen i konkurrencesager, hvilket også fremgår af forarbejderne til konkurrenceloven (FT 2001-02, tillæg A, s. 4454-55). Denne mulighed blev anvendt i visse af sagerne i el-kartellet, hvor bøderne blev nedsat med op til 20 pct.

Den eksisterende mulighed for straflempelse i straffelovens § 82, nr. 10 er dog ikke så eksplicit, som de egentlige straflempelsesprogrammer. For det første er det ikke klart for virksomhederne, hvor stor en straflempelse, der kan gives og betingelserne herfor er ikke klart definerede. For det andet er der kun meget lille sandsynlighed for strafbortfald. For det tredje er det afgørende for virksomhederne, at de kan få en hurtig tilkendegivelse af muligheden for at få straflempelse i den konkrete sag. Det har de ikke har mulighed for i dag, da det i henhold til straffelovens § 82, nr. 10 er dommerens skøn, hvorvidt der skal gives straflempelse.

Muligheden for straflempelse gælder for fysiske og juridiske personer, der har deltaget i et kartel. Det betyder, at virksomheder der har deltaget i et kartel, samt nuværende og tidligere bestyrelsesmedlemmer, medlemmer af ledelsen og ansatte i virksomheder, der har deltaget i et kartel, har mulighed for at ansøge om at opnå straflempelse. En ansøgning om straflempelse fra en nuværende ansat, der ikke normalt tegner virksomheden, eller en tidligere ansat omfatter ikke den juridiske person. En ansøgning om straflempelse fra en fysisk person, der normalt tegner virksomheden, omfatter kun den juridiske person, som den pågældende er ansat i, hvis dette fremgår eksplicit af ansøgningen.

Hvis en ansøger ikke opfylder alle de krav, der stilles for at kunne opnå straflempelse, mister vedkommende helt muligheden herfor. Selv om dette i princippet måtte betyde, at der bliver en "plads ledig" til den næste

ansøger i rækken, indebærer det dog ikke, at efterfølgende ansøgere vil ”rykke op” i rækkefølgen. Ansøgere om straflempe kan alene få den position, som karakteren af deres oplysninger og ansøgningstidspunktet har berettiget dem til.

Det foreslås, at programmet finder anvendelse på fremtidige karteller, karteller der eksisterer på det tidspunkt, hvor programmet træder i kraft samt på karteller, der eksisterede, inden programmet trådte i kraft, men som er ophørt på ikrafttrædelsestidspunktet, og hvor kartelaktiviteten endnu ikke er forældet. Det skal her bemærkes, at overtrædelser af konkurrenceloven forældes efter 5 år. Baggrunden herfor er, at hvis ikke straflempeprogrammet omfattede eksisterende og ophørte karteller, der ikke er forældede, vil programmet først få fuld effekt, når de karteller, der eksisterede ved programmets ikrafttræden, er ophørt og forældede, det vil sige efter 5 år.

#### *Stk. 1*

Bestemmelsen fastslår, at en fysisk eller juridisk person, der har deltaget i et kartel, kan opnå strafbortfald, hvis en række betingelser er opfyldt.

Ved kartelsager forstås aftaler eller samordnet praksis mellem to eller flere konkurrenter, som er beregnet til at koordinere deres konkurrencemæssige adfærd på markedet og/eller påvirker de konkurrencemæssige parametre på markedet, herunder især vedrørende prisfastsættelse, produktions- eller salgskvoter, markedsdeling, f.eks. samordning af tilbudsgivning, eller import- og eksportbegrænsninger.

Stk. 1 angiver sammen med stk. 2 de betingelser, der skal være opfyldt for at få strafbortfald. For det første gælder et generelt krav om, at ansøgeren skal være den første, der fremkommer med oplysninger om det pågældende forhold til myndighederne. Der skal være tale om oplysninger, som myndighederne ikke allerede var i besiddelse af på ansøgningstidspunktet. Det er tidspunktet for aflevering af oplysningerne til myndighederne, der er afgørende for, om ansøgeren anses for at være den første. En ansøgning anses for afleveret, når den er kommet den relevante myndighed i hænde, og myndigheden har kvitteret for modtagelsen.

Herudover stilles der et krav til oplysningernes kvalitet afhængigt af, om ansøgningen indgives før eller efter, at myndighederne har foretaget kontrolundersøgelse eller ransagning vedrørende de forhold, som ansøgningen vedrører.

Hvis ansøgeren søger om strafbortfald, *inden* myndighederne påbegynder en kontrolundersøgelse eller en ransagning, skal ansøgeren fremlægge oplysninger, som giver myndighederne konkret anledning til at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold, som oplysningerne vedrører.

Myndighederne har en skønsmæssig beføjelse til at vurdere, om de fremlagte oplysninger er tilstrækkelige til, at myndighederne finder det hensigtsmæssigt at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive en politianmeldelse. For at opfylde betingelsen i stk. 1, nr. 1 vil en ansøger typisk skulle fremlægge oplysninger om navn og adresse på ansøgeren, identiteten af de andre deltagere i kartellet, en detaljeret beskrivelse af kartellet (berørte produkter, berørte markeder, varigheden og naturen af kartellet).

Ved kontrolundersøgelse forstås i forslaget Konkurrencestyrelsens kontrolundersøgelser efter konkurrenceloven og Rådets forordning nr. 1/2003.

Hvor myndighederne har foretaget en kontrolundersøgelse, en ransagning eller har indgivet politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold, kan der ikke længere opnås strafbortfald efter § 23 a, stk. 1, nr. 1. I sådanne tilfælde kan en ansøger opnå strafbortfald, hvis vedkommende fremlægger oplysninger, der sætter myndighederne i stand til vedrørende det pågældende forhold at fastslå, at der foreligger en overtrædelse af konkurrenceloven i form af et kartel. Dette strengere krav til kvaliteten af oplysningerne skyldes, at myndighederne i disse situationer allerede vil være opmærksomme på det pågældende kartel. Der er derfor ikke grundlag for, at lovgivningen i samme grad lægger op til, at virksomhederne belønnes for at henvende sig

med oplysninger, som det er tilfældet i situationer, hvor myndighederne intet kendskab har til kartellet. I modsat fald kunne der være en risiko for, at virksomhederne først ville henvende sig, efter myndighederne havde været på kontrolundersøgelse eller ransagning.

Baggrunden for, at muligheden for at opnå strafbortfald ikke helt udelukkes, efter at myndighederne har foretaget en kontrolundersøgelse m.v., er, at der bør være et incitament til, at en virksomhed, der har betydelige oplysninger om et kartel, henvender sig til myndighederne.

Er virksomhedens oplysninger ikke af en sådan karakter, at betingelsen i stk. 1, nr. 2 (sætte myndighederne i stand til at konstatere en overtrædelse i form af et kartel) er opfyldt, vil virksomhedens ansøgning blive behandlet efter stk. 4 om strafnedsættelse.

Ansøges der om straflempe, mens en kontrolundersøgelse eller en ransagning finder sted, skal oplysningerne vurderes i forhold til de oplysninger, som myndighederne har i sin besiddelse på tidspunktet for afslutningen af kontrolundersøgelsen eller ransagningen. Baggrunden herfor er, at virksomhederne ikke skal have incitament til at vente med at indgive en ansøgning, indtil myndighederne går på kontrolundersøgelse eller ransagning.

Der findes ikke et fælles europæisk straflempe-system. Det betyder, at virksomheder, der har deltaget i et grænseoverskridende kartel, vil skulle søge om straflempe i flere lande. For at lette proceduren herfor kan Konkurrencestyrelsen acceptere såkaldte *summary applications*, dvs. at den egentlig ansøgning indgives til Europa-Kommissionen eller til én kompetent myndighed i en anden EU-medlemsstat, mens summariske ansøgninger indgives i de øvrige relevante lande. Dette gælder såvel ansøgninger efter stk. 1 som stk. 4.

#### *Stk. 2*

Bestemmelsen angiver tre yderligere betingelser, som en straflempe-ansøger skal opfylde for at opnå strafbortfald. Betingelserne er kumulative og supplerer betingelserne i stk. 1 vedrørende strafbortfald. Betingelserne gælder også for ansøgere om straflempe efter stk. 4. Der henvises til bemærkninger nedenfor vedrørende stk. 4.

Den første betingelse er, at ansøgeren skal samarbejde med myndighederne under hele behandlingen af sagen. Ved samarbejde forstås, at vedkommende loyalt, fuldt ud og effektivt skal samarbejde med myndighederne under hele behandlingen af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgeren skal fremlægge alle oplysninger og alt bevismateriale vedrørende kartellet, som vedkommende har adgang til, kommer i besiddelse af og med rimelige midler kan fremskaffe. Ansøgeren må heller ikke på nogen måde afgive urigtige eller vildledende oplysninger, fortie faktiske forhold eller fordreje eller forvanske de oplysninger, som fremlægges. Ansøgeren må ej heller (f.eks. ved henvendelse eller gennem offentliggørelse af en pressemeddelelse) gøre de øvrige karteldeltagere opmærksomme på, at den pågældende har indgivet en ansøgning om straflempe. Det samme gælder oplysninger om den verserende efterforskning eller kartellets eksistens i øvrigt. Dette vil være at betragte som et brud på samarbejdsforpligtelsen, men dog kun indtil kartellets øvrige deltagere bliver bekendt med myndighedernes undersøgelser, f.eks. ved en kontrolundersøgelse. Indgivelse af ansøgninger om straflempe m.v. til andre myndigheder betragtes ikke som et brud på samarbejdsforpligtelsen. Den loyale samarbejdsforpligtelse indebærer også, at ansøgeren på ethvert tidspunkt skal stå til rådighed for en hurtig besvarelse af myndighedernes spørgsmål. Tidligere ansattes eventuelle manglende opfyldelse af samarbejdsforpligtelsen har ikke betydning for virksomhedens mulighed for straflempe.

Den anden betingelse er, at ansøgeren har bragt sin deltagelse eller medvirken i kartellet til ophør senest på det tidspunkt, som myndigheden fastsætter. Som udgangspunkt vil det betyde, at en ansøger skal ophøre med sin karteldeltagelse på det tidspunkt, hvor ansøgeren har fremlagt oplysninger, som opfylder betingelserne i stk. 1 eller stk. 4. Erfaringer fra andre lande viser, at der kan være situationer, hvor det kan være hensigtsmæssigt, at ansøgeren fortsætter sin deltagelse i kartellet, også efter den har henvendt sig til myndighederne. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor myndighederne ønsker at gennemføre en kontrolundersøgelse eller ransagning hos de øvrige deltagere. Her vil f.eks. en deltagers pludselige udebliven fra et kartelmøde kunne give

anledning til, at de øvrige deltagere fatter mistanke om, at kartellet er blevet afsløret, og der vil derfor kunne være en risiko for, at de øvrige karteldeltagere ville begynde at destruere eller fjerne relevant bevismateriale. Myndigheden kan derfor fastsætte et seneste tidspunkt, hvor vedkommende skal ophøre med sin deltagelse, som ligger senere end ansøgningstidspunktet.

Der vil kun kunne være tale om, at ansøgeren udøver passiv deltagelse i kartellet i en kortere, nærmere angivet periode, hvor myndighederne koordinerer indsatsen mod de øvrige formodede karteldeltagere. Perioden kan kun udstrækkes indtil det tidspunkt, hvor kartellets øvrige deltagere gøres bekendt med myndighedernes undersøgelser. Myndigheden kan ikke pålægge en juridisk eller fysisk person at fortsætte aktiviteten. At der alene er tale om passiv deltagelse indebærer, at virksomheden ikke aktivt må øge dens involvering i det pågældende kartel, såsom at tage initiativ til at kartellets omfang udvides. I sådanne tilfælde anses den fortsatte deltagelse som en del af samarbejdet med myndighederne og vil ikke indgå i sagen mod den pågældende ansøger. Vedkommendes fortsatte passive deltagelse i kartellet vil således ikke være til hinder for at opnå straflempe.

Det forudsættes i praksis, at der reageres hurtigt fra myndighedernes side, når de fra en karteldeltager modtager oplysninger om et kartel.

Den tredje betingelse er, at ansøgeren ikke på nogen måde har tvunget andre fysiske eller juridiske personer til at deltage i kartellet, jf. den foreslåede stk. 2, nr. 3. En fysisk eller juridisk person, der har tvunget andre til deltagelse i det ulovlige kartel, kan ikke opnå straflempe. Tvang afgrænses begrebsmæssigt som i straffelovens § 260.

#### *Stk. 3*

Opfylder en ansøgning ikke betingelserne for strafbortfald, betragtes den som en ansøgning om strafnedsættelse efter stk. 4. Det oprindelige ansøgningstidspunkt bliver ved med at gælde, uanset hvornår det konstateres, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for strafbortfald.

#### *Stk. 4*

En fysisk eller juridisk person, der har deltaget i et kartel, kan opnå strafnedsættelse, hvis den pågældende fremlægger oplysninger vedrørende det pågældende kartel, som repræsenterer en betydelig merværdi i forhold til det bevismateriale, som myndighederne er i besiddelse af på ansøgningstidspunktet. Derudover skal ansøgeren opfylde de tre betingelser i den foreslåede § 23 a, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Begrebet betydelig merværdi er kendt fra bl.a. Europa-Kommissionens straflempelsesprogram, hvor det defineres på følgende måde: ”Begrebet merværdi betegner, i hvor høj grad det fremlagte bevismateriale i sig selv og/eller på grund af sin detailrigdom styrker Europa-Kommissionens muligheder for at bevise de pågældende forhold”.

Begrebet betydelig merværdi skal fortolkes i overensstemmelse med denne definition. Oplysningerne skal derfor styrke myndighedernes muligheder for at bevise eksistensen af det pågældende kartel. Hvorvidt oplysningerne opfylder betingelsen om betydelig merværdi, vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag.

Ansøges der om straflempe, mens en kontrolundersøgelse eller en ransagning finder sted, skal indholdet af de oplysninger, som ansøgeren fremlægger, vurderes i forhold til de oplysninger, som myndighederne har i sin besiddelse på tidspunktet for afslutningen af kontrolundersøgelsen eller ransagningen.

#### *Stk. 5*

Bestemmelsen angiver, hvor stor en procentmæssig bødenedsættelse en ansøger om straflempe skal tildeles, såfremt ansøgeren opfylder betingelserne i stk. 4. Nedsættelsens størrelse afhænger i hver enkelt sag af, hvornår i rækken af ansøgere den konkrete ansøgning er modtaget hos myndighederne. Den første ansøger, som opfylder betingelserne i stk. 4, er berettiget til 50 pct. nedsættelse af den bøde, vedkommende ansøger

ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet. Den anden ansøger, som opfylder betingelserne i stk. 4, får 30 pct. nedsættelse. De faste procentsatser på henholdsvis 50 pct. og 30 pct. er valgt af retssikkerhedsmæssige hensyn og for at gøre straflempelsessystemet så gennemsigtigt og forudsigeligt som muligt.

Efterfølgende ansøgere, der opfylder betingelserne i stk. 4, kan opnå op til 20 pct. nedsættelse. Den præcise procentsats afhænger af myndighedernes skøn af, hvor meget ansøgeren har bidraget med i forhold til efterforskningen.

Der er ingen grænse for, hvor mange ansøgere, der kan opnå en sådan strafnedsættelse, så længe hver enkelt ansøger fremlægger oplysninger af betydelig merværdi.

En ansøger, der blot erkender sin skyld, er ikke omfattet af de foreslåede straflempelsesregler, men kan eventuelt efter domstolens skøn få sin straf nedsat efter straffelovens § 82.

#### *Stk. 6*

Bestemmelsen er en procedureregulering, som angiver, hvortil ansøgninger om straflempelse skal indgives. Som hovedregel skal ansøgninger indgives til Konkurrencestyrelsen. I sager, hvor personer eller virksomheder er sigtede, eller hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet allerede har indledt en strafferetlig efterforskning af det pågældende kartel, kan ansøgning om straflempelse tillige indgives til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

#### *Stk. 7*

Bestemmelsen i stk. 7 fastlægger proceduren for myndighedsbehandlingen af ansøgninger om straflempelse.

Forslaget lægger op til en tretrinns procedure. Proceduren er i vidt omfang inspireret af Europa-Kommissionens behandling af straflempelsesager. Der er dog taget højde for, at der i Danmark er en todelt kompetencefordeling af behandlingen af konkurrencesager, og at straffesager som udgangspunkt skal behandles af domstolene.

Første trin i proceduren er selve ansøgningsfasen, hvor den myndighed, der modtager en ansøgning om straflempelse skal kvittere herfor. Kvitteringen skal indeholde oplysninger om ansøgerens identitet, det indleverede materiale, afgivne oplysninger i øvrigt, samt dato og klokkeslæt for indleveringen. Denne angivelse er afgørende for, hvor i rækkefølgen ansøgeren placeres. Selve kvitteringen vil dog ikke indeholde oplysninger om ansøgerens placering i rækken af ansøgere. Dette ville kunne lede til spekulation i, hvilket materiale, det vil være tilstrækkeligt at indlevere, for at opfylde betingelserne i stk. 1, 2 og 4. I værste fald kan det føre til koordination blandt ansøgerne af de informationer, der indleveres.

Andet trin i proceduren er, at ansøgeren modtager et foreløbigt tilsagn. Et foreløbigt tilsagn er et bindende, men betinget løfte fra myndighederne om, at den pågældende ansøger vil opnå straflempelse ved sagens afslutning under forudsætning af, at ansøgeren lever op til betingelserne, som er nævnt i stk. 2.

Først når sagsbehandlingen er afsluttet, vil myndighederne kunne vurdere, om de supplerende betingelser for straflempelse i stk. 2 er opfyldt. Det foreløbige tilsagn har derfor til formål på et tidligt tidspunkt i forløbet at gøre det klart for ansøgere, hvilken grad af straflempelse, de kan forvente, hvis lovens krav i øvrigt overholdes.

Et foreløbigt tilsagn afgives hurtigst muligt efter, at den kompetente myndighed har foretaget en vurdering af, om ansøgningen opfylder betingelserne for strafbortfald i stk. 1, nr. 1 eller 2 eller betingelserne for strafnedsættelse i stk. 4, nr. 1. Herudover meddeler den kompetente myndighed, jf. stk. 8, om der allerede på dette tidspunkt i proceduren er grundlag for at give afslag på ansøgningen, fordi betingelserne i stk. 2 ikke er opfyldt. Det foreløbige tilsagn angiver også, hvor i rækkefølgen ansøgeren er placeret, og om de fremlagte oplysninger er tilstrækkelige til at opnå den relevante straflempelse.

Hvor den kompetente myndighed er tillagt et skøn over bødenedsættelsens størrelse, jf. stk. 5, vil dette skøn først kunne foretages endeligt, når sagen kan afsluttes. Først her kan ansøgerens bidrag til sagens opklaring endelig vurderes. Derfor vil der i disse sager ikke fremgå noget om størrelsen af en eventuel bødenedsættelse af det foreløbige tilsagn.

Tredje trin i proceduren er, at ansøgeren får meddelt strafbortfald eller strafnedsættelse, når myndigheden afslutter sagen, enten ved et bødeforelæg, ved forelæggelse for domstolene eller ved oversendelse af sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Dette forudsætter, at ansøgeren under hele sagens behandling har opfyldt betingelserne i stk. 2.

En meddelelse om strafbortfald afgives af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i form af et tiltalefrafald, jf. stk. 9. En meddelelse om strafnedsættelse gives af den myndighed, der forelægger sagen for domstolene eller udsteder et administrativt bødeforelæg, jf. stk. 9. I praksis vil strafnedsættelsen fremstå som en integreret del af anlageskriftet eller udkastet til bødevedtagelse, som Konkurrencestyrelsen eller Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet udarbejder. Heraf vil fremgå, hvad bøden ville være uden bødereduktionen, hvor stor bødenedsættelse ansøgeren får, og hvad den endelige bødepåstand dermed er blevet. Bøden vil således blive reduceret i overensstemmelse med det foreløbige tilsagn.

Afslag på strafbortfald eller -nedsættelse som følge af, at ansøgeren har misligholdt sine forpligtelser, efter stk. 2 meddeles ligeledes ved sagens afslutning. Da et sådant afslag vil indebære, at der rejses tiltale, vil domstolene kunne efterprøve, om myndighedernes afslag er berettiget.

#### *Stk. 8 og stk. 9*

Stk. 8 og stk. 9 er kompetenceregler. Bestemmelsen i stk. 8 angiver, hvilken myndighed, der afgiver foreløbigt tilsagn om strafbortfald eller -nedsættelse. Det er Konkurrencestyrelsen, der afgiver foreløbige tilsagn, medmindre ansøgningen er indgivet til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Det følger af bestemmelsen, at såvel Konkurrencestyrelsen som Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet skal inddrages i beslutningstagningen vedrørende afgivelse af et foreløbigt tilsagn. Den myndighed, der i den konkrete sag meddeler det foreløbige tilsagn, skal høre den anden myndighed, inden det foreløbige tilsagn meddeles. Den myndighed, der bliver hørt, skal afgive sit høringssvar hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage.

Et foreløbigt tilsagn om strafbortfald kan kun meddeles, hvis begge myndigheder er enige herom.

I henhold det foreslåede stk. 9 er det Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, som afgiver meddelelse om strafbortfald i form af et tiltalefrafald. Denne kompetencefordeling er uafhængig af, hvor sagen i øvrigt behandles på tidspunktet for sagens afslutning. Tiltalefrafald indebærer, at ansøgeren – i overensstemmelse med sin tilståelse – anses for at være skyldig i en overtrædelse af konkurrenceloven, men at der ikke ikendes nogen straf for overtrædelsen. Beslutningen træffes efter inddragelse af Konkurrencestyrelsen, som skal afgive sit høringssvar inden for en frist på 10 hverdage.

I overensstemmelse med de almindelige processuelle regler for tiltalefrafald kan en eventuel klage til Rigsadvokaten alene indgives af ansøgeren selv eller dennes repræsentant.

Meddelelse om strafnedsættelse gives af den myndighed, der i den konkrete sag har kompetencen til enten at udstede et bødeforelæg eller til at forelægge sagen for domstolene. Se nærmere herom bemærkningerne til § 2, nr. 1. Den kompetente myndighed skal høre den anden myndighed, inden strafnedsættelsen meddeles. Den myndighed, der bliver hørt, skal afgive sit høringssvar hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage.

*Stk. 10*

Bestemmelsen i stk. 10 præciserer, hvornår én ansøgning kan omfatte flere ansøgere. Flere virksomheder kan ikke søge om fælles straflempe, medmindre ansøgerne er koncernforbundne.

Bestemmelsen har til hensigt at forhindre, at reglerne omgås ved, at deltagerne i et kartel indgiver en fælles ansøgning og dermed opnår, at alle medlemmerne skal have strafbortfald.

Bestemmelsen fortolkes ud fra det konkurrenceretlige koncernbegreb, jf. FT 1996/97, tillæg A, s. 3655, h. sp. og bekendtgørelse nr. 1029 af 17. december 1997 om aftaler m.v. inden for samme virksomhed eller koncern. Fortolkningen af denne bestemmelse vil ligeledes ske på baggrund af EU-konkurrenceretten.

Koncernselskaber, der indgiver fælles ansøgning om straflempe, har en fælles forpligtelse til at opfylde alle betingelserne for strafbortfald henholdsvis strafnedsættelse. Opfylder et af koncernselskaberne i den pågældende ansøgning ikke alle betingelserne, vil dette have konsekvenser for alle selskaber omfattet af ansøgningen, idet afslaget på straflempe vil gælde samtlige disse selskaber.

Hvor en ansøgning skal omfatte flere end én ansøger, skal ansøgning særskilt angive, hvem der skal være omfattet. En ansøgning på en virksomheds vegne kan kun ske i overensstemmelse med gældende tegnings- og fuldmagtsregler.

*Stk. 11*

Det vil kunne hindre den effektive virkning af reglerne om straflempe, hvis virksomheders ansatte eller tidligere ansatte ikke har mulighed for bortfald eller nedsættelse af den personlige bøde, de eventuelt måtte blive pålagt.

Bestemmelsen i stk. 11 indebærer derfor, at nuværende og tidligere ansatte i en virksomhed, der har deltaget i et kartel, får samme retsstilling som virksomheden, for så vidt angår tildeling af straflempe. Dette sker ved, at personerne opnår straflempe i samme omfang som virksomheden, såfremt der indledes individuel retsforfølgning mod de pågældende personer. F.eks. vil en strafnedsættelse på 50 pct. til virksomheden betyde, at den pågældende person ligeledes vil opnå en strafnedsættelse på 50 pct. En ansøgning om straflempe fra en nuværende ansat, der ikke normalt tegner virksomheden, eller en tidligere ansat omfatter ikke den juridiske person.

*Stk. 12*

Bestemmelsen bemyndiger økonomi- og erhvervsministeren til efter aftale med justitsministeren at fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele strafbortfald i form af et tiltalefrafald efter lovforslagets § 23 a, stk. 9.

*§ 23 b*

Bestemmelsen indeholder særlige bødeprocedureregler for visse typer af tilståelsessager.

*Stk. 1*

Konkurrencestyrelsen får i visse tilståelsessager kompetence til at udstede administrative bødeforelæg. Kompetencen er begrænset til de tilfælde, hvor sagen er egnet hertil, dvs. hvor der findes fast retspraksis for bødeudmålingen.

Fast retspraksis kan bl.a. skabes under behandlingen af et større sagskompleks med mange ensartede sagsforhold. Når der foreligger et antal afgørelser vedrørende enkeltsager i sagskomplekset, kan der være dannet grundlag for en fast retspraksis. Denne praksis kan lægges til grund i de resterende sager i sagskomplekset. Hvis der i de resterende sager foreligger en tilståelse, kan Konkurrencestyrelsen udstede administrative bødeforelæg i disse sager under henvisning til, at der findes tilstrækkelig praksis på området.



En sådan situation opstod bl.a. i forbindelse med el-kartelsagerne. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet udarbejdede i dette sagskompleks sammen med Konkurrencestyrelsen en egentlig formel for bødeberegningen. På baggrund af denne formel forlagdes fire enkeltsager i sagskomplekset for domstolene med henblik på en indenretlig bødevedtagelse efter retsplejelovens § 936. Herefter brugte Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet de fire indenretlige bødevedtagelser som grundlag for at udstede administrative bødeforelæg i de resterende sager.

Udviklingen af praksis kan også ske ved, at der med tiden har været forelagt et vist antal sager inden for samme sagsområde for domstolene.

Bødeforelægget skal opfylde kravene til indholdet af et anklageskrift, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 2 og 3.

Det er en betingelse for, at sagen kan afsluttes, at Konkurrencestyrelsen udsteder et administrativt bødeforelæg, at den pågældende fysiske eller juridiske person dels erklærer sig skyldig, dels indgår på sagens udenretlige afgørelse i vedtagelsesform. Såfremt den pågældende fysiske eller juridiske person ikke ønsker at acceptere et administrativt bødeforelæg, enten fordi vedkommende ikke ønsker at erkende sig skyldig eller ikke kan erklære sig indforstået med, at sagen afgøres af Konkurrencestyrelsen, overgår sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet med henblik på en sædvanlig strafferetlig forfølgelse.

I henhold til den nugældende konkurrencelovs § 13, stk. 2, skal der i sager, hvor der idømmes eller vedtages en bøde, ske offentliggørelse af dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf. Efter hidtidig praksis offentliggøres et resumé af bødevedtagelser. Dette vil også gælde i de tilfælde, hvor Konkurrencestyrelsen udsteder et bødeforelæg.

#### *Stk. 2*

Bestemmelsen fastlægger, at Konkurrencestyrelsen skal indhente samtykke fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, før en sag kan afsluttes med et administrativt bødeforelæg. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet hører om, hvorvidt sagen egner sig til at blive afsluttet med et administrativt bødeforelæg og i udkastet til bødестørrelse. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet skal svare hurtigst muligt. Dette vil som regel kunne ske inden for 10 hverdage.

### *Til § 2*

#### Til nr. 1

##### § 105, stk. 4

Bestemmelsen åbner mulighed for, at rigsadvokaten kan beskikke ansatte i Konkurrencestyrelsen til at rejse og udføre tiltale for domstolene. Det er hensigten, at Konkurrencestyrelsens ansatte beskikkes til at rejse og udføre tiltale i sager, hvor parten har tilstået det strafbare forhold. I sager, hvor der ikke foreligger en tilståelse, vil sagen som hidtil skulle overdrages til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Som reglerne er i dag rejser og udfører Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet tiltale i sager om overtrædelse af konkurrenceloven. Konkurrencestyrelsen har typisk allerede haft disse sager til behandling forud for tiltalerejsningen. Af hensyn til den samlede sagsbehandlingstid er det derfor hensigtsmæssigt, at Konkurrencestyrelsen i tilståelsessager får mulighed for også at rejse og udføre tiltale. Dermed gives virksomheder mulighed for en sagsbehandling, hvor sagen ikke først skal behandles i Konkurrencestyrelsen for derefter at overdrages til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Med forslaget lægges der op til, at Konkurrencestyrelsen i den konkrete sag udarbejder et udkast til et anklageskrift, som oversendes til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Med anklageskriftet følger en indstilling om, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet giver samtykke til, at Konkurrencestyrelsen, under henvisning til denne foreslåede bestemmelse, rejser og udfører tiltale i den konkrete sag.

Proceduren for domstolene skal følge proceduren i retsplejelovens § 936, når tiltale rejses og udføres med hjemmel i den foreslåede bestemmelse.

Betingelserne for, at en dommer kan anvende § 936 til afslutning af en sag, er, 1) at straffen for den begåede lovovertrædelse er bødestraf eller konfiskation, 2) at dommeren ikke betvivler den tiltaltes skyld, 3) at tiltalte ønsker at vedtage bøden, og 4) at anklageren samtykker heri.

Vedtages bøden, føres det til retsbogen, og afgørelsen får samme retsvirkning som en dom med hensyn til fuldbyrdelse og gentagelsesvirkning.

Trækkes en tilståelsessag tilbage i retten, eller ønsker den pågældende ikke at vedtage bøden på grund af dennes størrelse, vil sagen herefter skulle viderebehandles af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

### *Til § 3*

Til nr. 1- 3

Der er tale om konsekvensændringer som følge af dette forslags nr. 6.

Til nr. 4

§ 1, stk. 2, nr. 1 ændres for at bringe terminologien i overensstemmelse med den terminologi, der bruges i fællesskabsretten.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af dette forslags nr. 6.

Til nr. 6

Dette kapitel indeholder regler om konkurrenceudsættelse af vare- og tjenesteydelseskontrakter under tærskelværdierne for EU-udbud samt kontrakter om bilag II B-ydelser. De fleste andre EU-lande har indført lignende nationale regler for kontrakter, der ikke er omfattet af krav om EU-udbud. Den konkrete udformning og detaljeringsgraden af disse regler varierer fra land til land.

Det bærende element i forslaget er indførelse af en annonceringspligt. Ud over denne pligt er der ikke detaljerede procedureregler for indgåelse af kontrakter. Udbyderne bevarer således en stor frihedsgrad med hensyn til tilrettelæggelsen og gennemførelsen af proceduren.

*§ 15 a*

§ 15 a har til formål at afgrænse reglernes anvendelsesområde.

*§ 15 a, stk. 1*

Ifølge stk. 1, litra a gælder dette kapitel for vareindkøbskontrakter, hvis værdi overstiger 500.000 kr., men er mindre end tærskelværdierne for EU-udbud.

Stk. 1, litra b og c omhandler tjenesteydelseskontrakter. Bestemmelserne tager højde for det delte regime, der gælder for tjenesteydelser efter udbudsdirektivet. Direktivet opererer med to kategorier af tjenesteydelser – de såkaldte bilag II A- og bilag II B-ydelser. Kun bilag II A-ydelserne er udbudspligtige efter direktivets detaljerede procedureregler. Det drejer sig f.eks. om vedligeholdelse og reparation, land- og lufttransport,

teletjenester, finansielle tjenesteydelser, regnskabs- og revisionsydelser, IT-ydelser, konsulent-, arkitekt- og ingeniørydelser, reklamevirksomhed, trykkerivirksomhed, affaldsbortskaffelse m.v.

Bilag II B-ydelserne er derimod ikke i dag underlagt direktivets procedureregler, herunder regler om annoncering. Disse typer af ydelser er alene omfattet af nogle få af direktivets regler samt underlagt EF-traktatens almindelige principper om gennemsigtighed, ikke-diskrimination, ligebehandling og proportionalitet. I gruppen af bilag II B-ydelser figurerer bl.a. jernbane- og søtransport, hotel- og restaurationsydelser, social- og sundhedsydelser, juridiske ydelser, undervisning, kultur m.v.

Efter stk. 1, litra b er tjenesteydelser, der er omfattet af udbudsdirektivets bilag II A, underlagt reglerne i dette kapitel, såfremt værdien af kontrakten overstiger 500.000 kr., men er mindre end tærskelværdierne for EU-udbud.

For varer og bilag II A-tjenesteydelser sikres det således, at der ikke stilles krav om annoncering efter denne lov, når en kontrakt allerede er underlagt udbudspligt efter udbudsdirektivet.

Stk. 1, litra c fastsætter, at dette kapitel ligeledes gælder for tjenesteydelser, omfattet af bilag II B, hvis kontraktens værdi overstiger 500.000 kr. For denne type af tjenesteydelser findes ikke et krav om annoncering efter udbudsdirektivet, og annonceringspligten foreslås derfor at gælde, uanset at tærskelværdien er overskredet.

Formålet med at indføre en minimumsgrænse er at sikre, at omkostningerne ved konkurrenceudsættelse af mindre kontrakter står mål med kontraktens værdi. Grænsen på 500.000 kr. gælder allerede i dag for statslige myndigheder, som er forpligtede til at følge Finansministeriets udbudscirkulære.

Annonceringspligten bidrager til at udmønte EF-traktatens krav om gennemsigtighed. Valget af en minimumsgrænse på 500.000 kr. indebærer dog, at der ikke er tale om en fuld implementering af gennemsigtighedsprincippet. Ved indkøb under 500.000 kr. skal ordregiver fra sag til sag vurdere, hvorvidt kontrakten har en sådan karakter og relevans for det indre marked, at der skal gennemføres en annoncering for at imødekomme de EU-retlige krav.

#### *§ 15 a, stk. 2*

I stk. 2 er angivet hvilke udbydere, der er forpligtede efter dette kapitel. Reglerne gælder kun for udbydere, som er omfattet af udbudsdirektivet for den offentlige sektor. Det drejer sig om statslige, regionale og lokale myndigheder samt institutioner, der hører under betegnelsen offentligretlige organer, dvs. som opfylder betingelserne i udbudsdirektivets artikel 1, stk. 9. Dette er f.eks. tilfældet for almene boligorganisationer og universiteterne.

Reglerne gælder ikke for udbydere, som er forpligtede af forsyningsvirksomhedsdirektivet, dvs. operatører inden for forsyningssektorerne såsom vand, energi, transport og post. Disse udbydere har allerede i EU-reglerne større frihedsgrader bl.a. ud fra en forventning om, at de i højere grad af sig selv handler konkurrencemæssigt. Reglerne gælder heller ikke for udbydere, som definatorisk hører ind under den offentlige sektor, men som i det konkrete tilfælde køber ind til brug for udøvelse af forsyningsvirksomhed.

Udbyderne skal dog være opmærksomme på, at kontrakter til brug for forsyningsvirksomhed, som ikke er omfattet af udbudspligten i forsyningsvirksomhedsdirektivet, er omfattet af EF-traktatens principper, herunder gennemsigtighedsprincippet. Udbyderne skal således også ved indgåelse af sådanne kontrakter vurdere, om kontraktens størrelse og karakter taler for, at der skal gennemføres en annoncering for at opfylde de EU-retlige krav til gennemsigtighed.

#### *§ 15 a, stk. 3*

Bestemmelsen i § 15 a, stk. 3 medfører, at loven ikke gælder for de særlige kontrakter og delkontrakter, som er undtaget fra udbudsdirektivet.

I direktivets kapitel II, afdeling 3 er angivet en række kontrakter, som er undtaget fra udbudsdirektivet, og hvor der således ikke påhviler udbyder en annonceringsforpligtelse. Det drejer sig f.eks. om kontrakter efter artikel 14, eller kontrakter om erhvervelse eller leje af jord eller fast ejendom, visse finansielle tjenesteydelser, arbejdsaftaler m.v. efter artikel 16. Fællesskabslovgiver har ikke fundet, at sådanne kontrakter er udbudsegnete.

Udbudsdirektivets artikel 9, stk. 5 a og b giver udbydere mulighed for i visse situationer at undlade at anvende udbudsdirektivets regler på delkontrakter, selvom den samlede værdi af samtlige delkontrakter overstiger EU-tærskelværdien. Dette forudsætter, at delkontrakten ikke overstiger EU-tærskelværdien for delkontrakter, og at den samlede værdi af undtagne delkontrakter ikke overstiger 20 % af den samlede kontraktværdi.

Det er ikke hensigten at fastsætte mere restriktive bestemmelser for, hvornår der kan undlades udbud, end hvad der gælder efter udbudsdirektivet. For de kontrakter, som er undtaget fra udbudsdirektivet, og i de situationer, hvor det efter udbudsdirektivet ikke er pligt til at udbyde en delkontrakt, vil der således heller ikke være en annonceringspligt efter tilbudsloven.

#### *§ 15 a, stk. 4*

§ 15 a, stk. 4 indeholder en række definitioner, herunder fuldstændige henvisninger til udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet.

Det er endvidere tydeliggjort, at begreberne »offentlige vareindkøbskontrakter«, »offentlige tjenesteydelseskontrakter«, »tærskelværdier« og »offentligretlige organer« skal afgrænses i overensstemmelse med udbudsdirektivets definitioner.

#### *§ 15 b*

##### *§ 15 b, stk. 1*

§ 15 b, stk. 1 indfører en pligt for udbyderne til at offentliggøre en annonce om kontrakten. Formålet med annonceringspligten er at orientere potentielle tilbudsgivere om den kommende kontrakt og derved give en bred kreds af virksomheder mulighed for at komme i betragtning.

Annonceringen skal ske forud for indgåelsen af kontrakten. Offentliggørelsen kan ske i pressen og/eller i et elektronisk medie og bør være bredt dækkende for at give annoncen den tilsigtede effekt. Det er ikke hensigten at indføre en udtømmende eller obligatorisk liste over medier. Udbyderne kan således selv vælge annonceringsplatform. Annoncen kan f.eks. offentliggøres i dagblade, på udbyderens hjemmeside eller i specialiserede udbudsmedier som den elektroniske »Udbudsavisen« m.v. Adgangen til det medie, hvori der annonceres, skal være alment tilgængelig og må ikke være begrænset af en urimelig betaling.

##### *§ 15 b, stk. 2*

Bestemmelsen i stk. 2 medfører, at annonceringspligten ikke gælder i de tilfælde, som er nævnt i udbudsdirektivets artikel 31. Direktivets artikel 31 angiver hvilke situationer, der berettiger brug af direktivets procedure »udbud efter forhandling uden forudgående annonce«. Herved forstås direkte indgåelse af kontrakt uden et forudgående udbud. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor kontrakten på grund af enerettigheder kun kan tildeles én virksomhed, eller hvor udbyderen får behov for at rekvirere supplerende ydelser til en allerede indgået kontrakt.

Det er ikke hensigten at fastsætte mere restriktive grænser for brug af direkte forhandling, end hvad der gælder efter udbudsdirektivet. Bestemmelsen giver derfor udbyderne udtrykkelig adgang hertil i samme situationer, som nævnes i udbudsdirektivets artikel 31.

*§ 15 b, stk. 3*

Stk. 3 fastsætter hvilke oplysninger, annoncen som minimum bør indeholde. Bestemmelsen skal sikre, at annoncen giver tilstrækkelige informationer om kontrakten, således at de potentielle tilbudsgivere får en mulighed for at vurdere, om de er interesserede i at byde på opgaven.

Annoncen skal som minimum indeholde en beskrivelse af opgaven, frist og adresse for modtagelse af tilbud eller anmodninger om deltagelse, kriterier for tildelingen af opgaven samt kontaktoplysninger, hvor f.eks. evt. yderligere materiale kan rekvireres, eller hvortil der kan stilles supplerende spørgsmål.

Listen af oplysninger er ikke udtømmende. Udbydere kan således vælge at angive flere og mere detaljerede oplysninger om opgaven, kravene til virksomhederne, processen vedr. tildeling m.v.

*§ 15 b, stk. 4*

Bestemmelsen i stk. 4 giver økonomi- og erhvervsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at annoncering skal ske i et særligt elektronisk medie.

I en række andre EU-lande er der i dag etableret en særlig elektronisk annonceringsplatform, hvor samtlige annoncer vedrørende udbud af kontrakter uden for udbudsdirektiverne offentliggøres. Erfaringerne viser, at annoncering på en sådan centraliseret platform gør det lettere for tilbudsgiverne at orientere sig om mulige forretningsmuligheder og fremmer konkurrencen om de udbudte opgaver.

Et centraliseret annonceringsmedie er endnu ikke oprettet i Danmark,. Formålet med bestemmelsen er at tage højde for fremtidig anvendelse af et sådant landsdækkende annonceringsmedie.

*§ 15 c*

*§ 15 c, stk. 1*

Bestemmelsen fastsætter generelle principper for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af proceduren. Formålet er således at sikre, at udvælgelsen af tilbudsgivere sker på grundlag af objektive, saglige og ikke-diskriminerende kriterier, og at der ikke finder forskelsbehandling sted mellem tilbudsgiverne og ikke at indføre detaljerede procedureregler.

Udbyderne er således frit stillet med hensyn til tilrettelæggelsen og gennemførelsen af proceduren. Det indebærer bl.a., at udbyderne frit kan vælge udbudsform og tidsfrister m.v. ud fra den enkelte sag. Ved tilrettelæggelsen af proceduren, især med hensyn til tidsfrister, er det dog vigtigt, at annonceringen ikke gøres illusorisk. Fristerne for afgivelse af tilbud bør derfor have en længde, der giver interesserede virksomheder reelle muligheder for at udarbejde deres tilbud.

Ved gennemførelsen af proceduren skal udbyderne sørge for, at de interesserede virksomheder får en fair og lige behandling. Dette indebærer bl.a., at virksomhederne skal have adgang til de samme oplysninger om det påtænkte indkøb og skal bedømmes på grundlag af de samme kriterier.

*§ 15 c, stk. 2*

§ 15 c, stk. 2 giver økonomi- og erhvervsministeren en bemyndigelse til at fastsætte regler om, anvendelsen af kriterierne for tildeling af ordren.

Bestemmelserne i kapitel 6 a indfører som nævnt ikke detaljerede procedurer for gennemførelsen af udbud. Det er heller ikke reguleret, hvilke kriterier udbyderne skal bruge ved tildelingen af en kontrakt. Udbyderne er således ikke bundet til at anvende kriterierne ”den laveste pris” eller ”det økonomisk mest fordelagtige tilbud” i udbudsdirektivernes forstand, men har mulighed herfor.

Ved valget og anvendelsen af kriterierne for tildeling af ordren skal udbyderne dog sørge for at sikre gennemsigtighed og lige behandling af virksomhederne.

Formålet med bestemmelsen i § 15 c, stk. 2 er at give mulighed for fastsættelse af mere detaljerede regler om anvendelse af tildelingskriterierne f.eks. regler om vægtning og prioritering af kriterierne, såfremt der i praksis viser sig at være behov herfor.

*§ 15 c, stk. 3*

Bestemmelsen fastsætter, at udbyderne har pligt til at underrette alle tilbudsgivere, der har afgivet et bud om hvilken beslutning, der er truffet med hensyn til ordretildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere udbuddet.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at udbyderne gennemfører proceduren på en måde, der stemmer overens med god forvaltningsskik. Samtidig skaber underretningsspligten større åbenhed omkring udbyderens beslutninger. Derved får de involverede virksomheder bedre muligheder for at vurdere, om der f.eks. er grundlag for at klage over de truffede beslutninger.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at tilbudsgiverne ved henvendelse til udbyderen har mulighed for at få en mere detaljeret begrundelse for, hvorfor deres tilbud er forkastet. Bestemmelsen svarer fuldt ud til den regel, der gælder for kontrakter, som udbydes efter udbudsdirektiverne.

*Til nr. 6*

Bestemmelsen vedrører adgangen til at klage til Klagenævnet for Udbud over overtrædelser af denne lov. Ændringen af overskriften har til formål at tydeliggøre, at klageadgangen også gælder ved overtrædelser af reglerne om varer og tjenesteydelser i kapitel 6 a.

Klageadgangen er ikke en nyskabelse, idet Klagenævnet allerede i dag har kompetence til at behandle spørgsmål om overholdelse af principperne i EF-traktaten i forbindelse med sager om kontrakter under tærskelværdierne eller kontrakter, der kun delvist er omfattet af udbudsdirektiverne.

Forslaget ændrer ikke ved de sanktionsmuligheder, Klagenævnet er tillagt ved overtrædelse af tilbudsloven.

*Til § 4*

*Til nr. 1*

§ 1, stk. 1, nr. 1 ændres for at bringe terminologien i overensstemmelse med den terminologi, der bruges i fællesskabsretten.

*Til nr. 2*

Ændringen af § 1, stk. 1, nr. 2 er en konsekvens af, at der tilføjes en ny § 1, stk. 4.

*Til nr. 3*

Ændringen af § 1, stk. 1, nr. 3 er en konsekvens af, at tilbudslovens titel ændres, jf. dette lovforslags § 2, nr. 1.

*Til nr. 4*

Det foreslås at indføre en § 1 stk. 1, nr. 4 for at præcisere, at loven også gælder for andre regler, hvor der ved lov eller i henhold til lov er fastsat bestemmelser om klageadgang til Klagenævnet for Udbud.

På nuværende tidspunkt er Klagenævnet for Udbud tillagt kompetence i medfør af lov om færgefart (lov nr. 398 af 12. juni 1999 som ændret ved lov nr. 1075 af 17. december 2002), lov om støttede private ungdomsboliger (lov nr. 1089 af 17. december 2002) og lov om erhvervsfremme (lov nr. 602 af 24. juni 2005).

*Til nr. 5*

Den foreslåede § 1, stk. 3 definerer, hvad der forstås ved ordregivere.

Bestemmelsen er ændret således, at loven gælder for klager over alle ordregivere omfattet af reglerne nævnt i stk. 1. Tidligere var der alene henvist til definitionen i EU's udbudsdirektiver, hvilket indebar, at nogle typer af udbydere, omfattet af tilbudsloven, ikke var omfattet af ordregiverbegrebet i klagenævnsloven.

Med denne ændring vil også klager over private udbydere, der får offentlig støtte til deres byggeri, jf. tilbudslovens § 1, stk. 2, nr. 2, og entreprenører, der udbyder visse underentrepriser, jf. tilbudslovens § 1, stk. 2, nr. 3, være omfattet.

Til nr. 6

Den foreslåede § 1, stk. 4 definerer, hvad der forstås ved standstill.

Standstill-perioden er den obligatoriske pause, ordregiver i visse situationer skal lade gå mellem ordregivers afsendelse af underretning om tildeling af kontrakt til tilbudsgiverne og underskrivelsen af kontrakten.

De situationer, der her henvises til, er de situationer, hvor ordregiver er omfattet af den standstill-ordning, som er indført med bekendtgørelse nr. 937 af 16. september 2004 om fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter som ændret ved bekendtgørelse nr. 588 af 12. juni 2006. Ændringsbekendtgørelsen fastslår, at kontrakter, der indgås efter en udbudsprocedure i henhold til udbudsdirektivet, tidligst må underskrives 10 dage efter afsendelse af underretning om tildelingen af kontrakt. Ved anvendelse af hasteproceduren i udbudsdirektivets art. 38, stk. 8, er standstill-perioden kun 7 dage.

Til nr. 7

§ 6 a regulerer behandlingen af en begæring om opsættende virkning ved klager over udbud, der er omfattet af standstill-ordningen. Formålet er at sikre standstill-periodens effektive virkning.

Stk. 1 medfører, at Klagenævnet, når der begæres opsættende virkning i sager omfattet af standstill-ordningen, skal underrette ordregiver om, at kontrakten ikke må underskrives, før nævnet har truffet beslutning i henhold til § 6, stk. 2.

Bestemmelsen gælder klager over udbud, der er omfattet af standstill-ordningen. Denne ordning gælder for kontrakter, der indgås efter udbudsdirektivet for den offentlige sektor (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF).

Kontrakter, der indgås efter forsyningsvirksomhedsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/17/EF), eller kontrakter, der i øvrigt ikke er omfattet af udbudsdirektivet, herunder kontrakter under tærskelværdien, er således ikke omfattet af nærværende forslag. Det betyder, at klager over kontrakter, der er omfattet af tilbudsloven, ikke tillægges midlertidig opsættende virkning.

Standstill-ordningen gælder som udgangspunkt ved brug af følgende udbudsformer: Offentligt udbud, begrænset udbud, konkurrencepræget dialog, udbud efter forhandling med forudgående bekendtgørelse, oprettelse af et dynamisk indkøbssystem og indgåelse af en rammeaftale.

Nogle typer af procedurer er derimod undtaget fra ordningen. Det drejer sig om tilfælde, hvor kontrakten tildeles efter forhandling uden forudgående bekendtgørelse, i henhold til en rammeaftale med eller uden genåbning af konkurrencen, på baggrund af et etableret dynamisk indkøbssystem eller ved anvendelse af en elektronisk auktion. Det betyder, at den foreslåede § 6 a ikke finder anvendelse ved klage over udbud, hvor disse procedurer er anvendt.

Bestemmelsen gælder, når der begæres opsættende virkning inden for standstill-perioden. Derimod tillægges en sådan midlertidig opsættende virkning ikke, når der klages før standstill-periodens begyndelse eller efter dens udløb.

Når klage indgives før standstill-periodens begyndelse, vil Klagenævnet have tilstrækkelig tid til at vurdere, om klagen skal gives opsættende virkning. Således skønnes det ikke nødvendigt at anmode ordregiver om ikke at underskrive kontrakten, mens nævnet behandler begæringen.

Når klage indgives efter standstill-periodens udløb, vil kontrakten ofte være underskrevet. Det er i sådanne tilfælde ikke relevant at tillægge klagen opsættende virkning. Der kan forekomme tilfælde, hvor kontrakt endnu ikke er indgået. I sådanne tilfælde, hvor der først klages efter udløbet af standstill-perioden, vejer hensynet til, at ordregiver kan indgå kontrakt uden yderligere forsinkelser, tungest.

Beslutningen om, hvorvidt klagen skal tillægges opsættende virkning, træffes i overensstemmelse med § 6, stk. 2. Beslutningen træffes således af nævnet eller formanden på nævnets vegne. Den midlertidige opsættende virkning ændrer ikke ved Klagenævnets vurdering af, om de materielle betingelser for at give opsættende virkning efter § 6, stk. 2, er til stede.

Stk. 2 fastsætter en frist på 10 arbejdsdage for Klagenævnet til at træffe beslutning om, hvorvidt klagen skal tillægges opsættende virkning og meddele dette til ordregiver. Denne frist skal regnes fra tidspunktet, hvor nævnet afsender underretningen efter stk. 1, dvs. underretningen om, at der er begæret opsættende virkning.

Fristen på 10 arbejdsdage er udtryk for den maksimale sagsbehandlingstid, som nævnet har til at træffe beslutning om opsættende virkning. Nævnet bør naturligvis behandle begæringen hurtigst muligt. Når nævnet inden udløbet af standstill-perioden træffer beslutning om, at klagen ikke skal tillægges opsættende virkning, påvirkes standstill-forpligtelsen ikke. Dvs., at ordregiver fortsat skal respektere standstill-perioden og under alle omstændigheder skal afvente dens udløb, inden kontrakten kan underskrives.

Den omstændighed, at Klagenævnet én gang inden udløbet af standstill-perioden har taget stilling til spørgsmålet om opsættende virkning, afskærer ikke andre tilbudsgivere fra at klage og begære opsættende virkning i samme sag. Klagenævnet skal for hver begæring følge proceduren i den foreslåede § 6 a.

For at Klagenævnet kan træffe beslutning om, hvorvidt klagen skal tillægges opsættende virkning efter § 6, stk. 2, har nævnet behov for sagens dokumenter og en udtalelse fra ordregiver om spørgsmålet om opsættende virkning. Nævnet har i § 15 i bekendtgørelse om Klagenævnet for Udbud hjemmel til at indhente sådanne relevante oplysninger. Efter denne bestemmelse kan Klagenævnet fastsætte en frist for ordregiver til at tilvejebringe oplysningerne. Denne frist må afpasses med den samlede frist for afgørelse af spørgsmålet om opsættende virkning på 10 arbejdsdage. Overholder ordregiver ikke den frist, som Klagenævnet fastsætter, kan nævnet i medfør af bekendtgørelsens § 15, stk. 2 tillægge dette virkning til skade for ordregiver. Dette indebærer, at nævnet kan tillægge klagen opsættende virkning alene på baggrund af en vurdering af klagers oplysninger.

Stk. 3 fastsætter, hvordan underretning efter stk. 1 og meddelelse efter stk. 2 skal gives.

Bestemmelsen vedrører for det første Klagenævnets underretning af ordregiver om, at der er begæret opsættende virkning. Underretningen har betydning for fra hvilket tidspunkt, den midlertidige opsættende virkning løber.

For at sikre at bestemmelsen virker effektivt i praksis, og at ordregiver ikke når at indgå kontrakt, er det vigtigt, at ordregiver modtager denne underretning hurtigt. Derfor indføres der et krav om, at underretningen sker omgående og ved brug af det kommunikationsmiddel, som konkret vurderes at være hurtigst.

For det andet vedrører bestemmelsen meddelelsen om Klagenævnets beslutning om, hvorvidt klagen skal tillægges opsættende virkning. Også denne meddelelse skal ske omgående og ved brug af det hurtigste kommunikationsmiddel. Begrundelsen herfor er, at det er vigtigt for ordregiver hurtigst muligt at få besked om, hvorvidt kontrakten kan underskrives, således at der ikke opstår yderligere forsinkelser.



Det er ikke hensigten med bestemmelsen at foreskrive eller begrænse brugen af bestemte former for kommunikation. Der kan i praksis være forskelle mellem de kommunikationsmidler, som de enkelte ordregivere råder over. Derfor er det overladt til Klagenævnet konkret at bestemme, hvilket middel der anses for at være det hurtigste. I de fleste tilfælde bør det dog være muligt at anvende e-mail eller fax.

Til nr. 8

§ 8 a, stk. 1 giver Konkurrencestyrelsen adgang til at indhente oplysninger om ordregiveres indkøb, som skønnes nødvendige til dens vurdering af, om udbudsreglerne er overtrådt. Indhentning af oplysninger sker med henblik på styrelsens vurdering af, om sag skal indbringes for Klagenævnet for Udbud efter lovens § 4, stk. 1, nr. 2.

Ved udbudsreglerne forstås den lovgivning, der er nævnt i lovens § 1, stk. 1, nr. 1-3.

Det er primært tilsigtet, at Konkurrencestyrelsen skal indhente oplysninger fra ordregivere. Her tænkes både på ordregivere, som er omfattet af udbudsdirektivet og forsyningsvirksomhedsdirektivet, og på ordregivere, der er omfattet af tilbudsloven.

Bestemmelsen omfatter dog også Konkurrencestyrelsens indhentning af oplysninger fra virksomheder med henblik på at supplere den indsamlede dokumentation fra ordregivere. Det vil typisk dreje sig om virksomheder, som har afgivet tilbud eller udført arbejde for en ordregiver.

Såfremt en leverandørs forhold giver anledning til konkurrenceretlige overvejelser, er det konkurrencelovens § 17, der finder anvendelse.

Indhentning af oplysningerne efter den foreslåede bestemmelse kan bl.a. ske, hvor der foreligger en klage, eller hvor der i øvrigt er formodning om, at udbudsreglerne er overtrådt.

Det vil primært være aktuelt at indhente oplysninger om offentlige kontrakter, der udbydes eller burde have været udbudt i overensstemmelse med udbudsdirektivets detaljerede procedureregler. Oplysninger kan indhentes uanset, om der er indgået en kontrakt, om der tale om et igangværende udbud, eller om et udbud slet ikke har fundet sted.

De typer af oplysninger og dokumenter, der kan tænkes indhentet, kan f.eks. vedrøre oplysninger om indgåede kontrakter, anvendte procedurer og fremgangsmåde vedrørende tildeling af kontrakter, udbudsmateriale, interne mødereferater, indstillinger m.v.

Indhentning af interne arbejdsdokumenter fra ordregivere vil i mange tilfælde være af stor betydning. Det vil f.eks. være tilfældet i forbindelse med Konkurrencestyrelsens vurdering af, om tildeling af en kontrakt er sket i overensstemmelse med udbudsreglerne og de fastsatte tildelingskriterier. I sådanne situationer vil ordregiveres notater om evaluering af indkomne tilbud, vurderingsskemaer m.v. være relevante.

Stk. 2 medfører, at interne arbejdsdokumenter kan oversendes til Konkurrencestyrelsen, uden at de mister deres interne karakter. De pågældende dokumenter vil således ikke blive underlagt retten til aktindsigt.

Klagenævnet for Udbud har ved kendelse af 28. februar 2006 (S-Card A/S mod Rigspolitiet) fastslået, at interne dokumenter ikke mister deres interne karakter ved fremsendelse til Klagenævnet. Med § 8 a, stk. 2 bliver retstilstanden for dokumenter sendt til Konkurrencestyrelsen identisk med den, der gælder i forhold til dokumenter, der fremsendes til Klagenævnet efter § 5, stk. 2.

For så vidt angår oplysninger, som indhentes fra virksomheder, vil de almindelige regler i offentlighedsloven finde anvendelse.

## Til nr. 9

Bestemmelsen er ændret således, at det også er strafbart at undlade at efterkomme forbud fra Klagenævnet efter § 6 a, stk. 1. Dermed kan ordregiver ikke blot ifalde straf, når kontrakten underskrives på trods af, at der er givet opsættende virkning efter § 6, stk. 2, men også når kontrakten underskrives under den midlertidige opsættende virkning.

## Til nr. 10

Bestemmelsen giver mulighed for at straffe ordregivere, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag, når Konkurrencestyrelsen indhenter oplysninger efter den foreslåede § 8 a.

Bestemmelsen svarer til den bestemmelse, der gælder for Klagenævnet for Udbud, jf. lovens § 12.

## Til nr. 11

§ 13 a skal sikre, at de krævede oplysninger afgives. Bøderne pålægges således for at motivere til opfyldelsen af pligten efter § 8 a.

Bestemmelsen vil i særdeleshed få betydning i de tilfælde, hvor Konkurrencestyrelsens mulighed for at få oplyst en sag hovedsagligt beror på de oplysninger, som styrelsen får fra ordregiver. Kompetencen til at pålægge tvangsbøder foreslås tillagt Konkurrencestyrelsen.

Bestemmelsen svarer til lovens § 13, hvorefter Klagenævnet kan pålægge tvangsbøder, når nogen undlader at efterkomme § 5, stk. 2.

*Til § 5*

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Kartelaktivitet, der eksisterer på tidspunktet for lovens ikrafttræden, samt kartelaktivitet, som er ophørt, men som ikke er forældet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, vil være omfattet af lovens bestemmelser.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	Lovforslaget
	<b>§ 1</b> I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 785 af 8. august 2005, foretages følgende ændringer:
	<b>1.</b> Efter § 11 a, stk. 6, indsættes som <i>stk. 7</i> :

	<p>»Stk. 7. Konkurrencerådet kan undlade at behandle en sag efter stk. 1-6, hvis den pågældende støtteordning kan påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.«</p>
	<p>2. Efter § 11 a indsættes i <i>kapitel 3 a</i>:</p>
	<p>»§ 11 b. Konkurrencerådet kan undersøge, hvorvidt en offentlig myndighed tilbyder private leverandører af ydelser omfattet af frit valg en afregningspris, der er fastsat i overensstemmelse med de pågældende regler for frit valg, jf. stk. 6.</p>
	<p>Stk. 2. Hvis den i stk. 1 nævnte afregningspris er lavere end den pris, som den offentlige myndighed skulle have anvendt efter de pågældende regler for frit valg, kan Konkurrencerådet udstede påbud til den offentlige myndighed om:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) at den offentlige myndighed skal ophøre med at beregne og fastsætte afregningspriser, der er i strid med reglerne for frit valg,</li> <li>2) at den offentlige myndighed skal anvende bestemte beregningsgrundlag, beregningsmetoder eller afregningspriser over for leverandører af ydelser omfattet af frit valg, og</li> <li>3) at den offentlige myndighed skal efterbetale et beløb til leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der svarer til forskellen mellem den afregningspris, som myndigheden har anvendt, og den afregningspris, som myndigheden burde have anvendt, jf. nr. 1 og 2.</li> </ol>
	<p>Stk. 3. Hvis en offentlig myndighed ikke efter anmodning kan dokumentere beregningsgrundlag, beregningsmetoder og afregningspriser i overensstemmelse med reglerne for frit valg, eller en offentlig myndighed i øvrigt ikke på fyldestgørende</p>

	måde kan redegøre for sin prisfastsættelse, kan Konkurrencerådet udstede de i stk. 2 nævnte påbud, hvis en skønsmæssig vurdering viser, at afregningsprisen er lavere end den pris, som den offentlige myndighed skulle have anvendt efter de pågældende regler for frit valg.
	<i>Stk. 4.</i> Påbud om efterbetaling kan ikke angå betalinger, som ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrencestyrelsen påbegyndte en undersøgelse over for den pågældende offentlige myndighed.
	<i>Stk. 5.</i> Konkurrencerådet kan undlade at behandle en sag efter stk. 1-4, hvis den pågældende ordning kan påvirke samhandlen mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.
	<i>Stk. 6.</i> Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter efter forhandling med vedkommende minister regler om hvilke ordninger om frit valg, der er omfattet af Konkurrencerådets kompetence.«
	<b>3. § 15, stk. 1, affattes således:</b>
<p><b>§ 15.</b> Konkurrencerådet består af en formand og 17 medlemmer. Formanden udnævnes af kongen for en periode af op til 4 år. De øvrige medlemmer udnævnes af økonomi- og erhvervsministeren for en periode på op til 4 år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til offentlig og privat erhvervsvirksomhed, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold. Formanden og 8 af rådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser. Et af disse medlemmer skal have særlig indsigt i statslig erhvervsvirksomhed. Efter økonomi- og erhvervsministerens nærmere bestemmelse</p>	<p>»§ 15. Konkurrencerådet består af en formand og 11 medlemmer. Formand og medlemmer udnævnes af økonomi- og erhvervsministeren for en periode på op til 4 år. Formanden og fire af rådets medlemmer skal være sagkyndige og have særlig indsigt i juridiske og økonomiske forhold. Fire medlemmer skal have indsigt i erhvervsvirksomhed og indstilles af erhvervsorganisationerne. Et medlem skal have indsigt i forbrugermæssige forhold og indstilles af forbrugerorganisationer. Et medlem skal have indsigt i økonomiske forhold og indstilles af lønmodtagerorganisationer i forening. Endvidere indstilles et medlem af</p>

<p>udnævnes 7 medlemmer efter indstilling fra erhvervsorganisationer, 1 medlem efter indstilling fra forbrugerorganisationer og 1 medlem med særlig indsigt i offentlig erhvervsvirksomhed efter indstilling fra KL (Kommunernes Landsforening).</p>	<p>kommunale og regionale organisationer i forening. Dette medlem skal have indsigt i offentlig virksomhed.«</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Økonomi- og erhvervsministeren udpeger faste stedfortrædere for Konkurrencerådets medlemmer.</p>	<p><b>4.</b> § 15, <i>stk. 2</i>, ophæves.</p>
<p><b>§ 16.</b> De påbud, som Konkurrencerådet kan udstede efter § 6, <i>stk. 4, 1. pkt.</i> eller § 11, <i>stk. 4, 1. pkt.</i>, eller med henvisning til EF-traktatens artikel 81 eller 82, <i>jf. § 23 a, stk. 1</i>, med henblik på at bringe de skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger til ophør, kan bl.a. omfatte:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Hel eller delvis ophævelse af aftaler, vedtagelser, forretningsbetingelser m.v.</li> <li>2) At angivne priser eller avancer ikke må overskrides, eller at der ved beregningen af priser eller avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.</li> <li>3) Pligt for en eller flere af de pågældende virksomheder til at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed.</li> <li>4) At give adgang til en infrastrukturfacilitet, der er nødvendig for at kunne udbyde en vare eller tjenesteydelse.</li> </ol> <p><i>Stk. 2.</i> (Ophævet).</p> <p><b>§ 16 a.</b> Tilsagn, der afgives af virksomheder, og som imødekommer de betænkeligheder, som Konkurrencerådet har i relation</p>	<p><b>5.</b> I § 16, og § 16 a, <i>stk. 1</i>, ændres »§ 23 a, <i>stk. 1</i>« til: »§ 24, <i>stk. 1</i>«</p>

<p>til § 6, stk. 1, § 11, stk. 1, eller EF-traktatens artikel 81 eller 82, jf. § 23 a, stk. 1, kan af rådet gøres bindende for virksomhederne. Et tilsagn kan være tidsbegrænset.</p>	
	<p><b>6. § 18, stk. 1, 2. pkt.,</b> affattes således:</p>
<p>I forbindelse med kontrolundersøgelsen kan Konkurrencestyrelsen kræve mundtlige forklaringer.</p>	<p>»I forbindelse med en kontrolundersøgelse kan Konkurrencestyrelsen kræve mundtlige forklaringer samt kræve, at personer, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, viser indholdet af deres lommer, tasker m.v. med henblik på, at Konkurrencestyrelsen kan gøre sig bekendt med og eventuelt tage kopi af dette.«</p>
	<p><b>7. § 18, stk. 4-8,</b> affattes således:</p>
	<p>»<i>Stk. 4.</i> Konkurrencestyrelsen kan tage identiske elektroniske kopier af dataindholdet af elektroniske medier, der er omfattet af kontrolundersøgelsen, og kan medtage det kopierede materiale med henblik på efterfølgende at gennemgå dette. Det spejlede materiale skal forsegles, når styrelsen forlader virksomhedens lokaliteter. Den, der er genstand for kontrolundersøgelsen, kan kræve, at denne selv, eller en af denne udpeget repræsentant, kan være til stede, når forseglingen brydes og ved styrelsens gennemgang af det spejlede materiale. Konkurrencestyrelsen har pligt til senest 25 hverdage efter kontrolundersøgelsen at give et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra det spejlede materiale, til den der var genstand for kontrolundersøgelsen. Når gennemgangen af det spejlede materiale er gennemført, skal det spejlede materiale opbevares i forseglet stand. Det spejlede materiale skal slettes</p>

	<p>eller tilbageleveres, hvis styrelsen vurderer, at sagen ikke indeholder beviser for en overtrædelse af konkurrencereglerne. Beslutter styrelsen at gå videre med sagen, skal det spejlede materiale slettes, når sagen er endeligt afgjort.</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Hvis virksomhedens eller sammenslutningens forhold gør, at det ikke er muligt for Konkurrencestyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen foretages, at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1 og 2, kan styrelsen forsegle de relevante forretningslokaler og oplysninger i op til 72 timer.</p>	<p><i>Stk. 5.</i> Hvis virksomhedens eller sammenslutningens forhold gør, at det ikke er muligt for Konkurrencestyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen foretages, at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne, jf. stk. 1 og 2, kan styrelsen forsegle de relevante forretningslokaler og oplysninger i op til 3 hverdage herefter.</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Under samme betingelser som i stk. 4 kan Konkurrencestyrelsen medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Det af Konkurrencestyrelsen medtagne materiale skal sammen et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen har taget til brug for en nærmere gennemgang, tilbageleveres til virksomheden eller sammenslutningen senest 3 hverdage efter kontrolundersøgelsen.</p>	<p><i>Stk. 6.</i> Under samme betingelser som i stk. 5 kan Konkurrencestyrelsen medtage de oplysninger eller det medium, hvorpå oplysningerne befinder sig, med henblik på kopiering. Det af Konkurrencestyrelsen medtagne materiale skal sammen med et sæt kopier af de oplysninger, som styrelsen har taget til brug for en nærmere gennemgang, tilbageleveres til virksomheden eller sammenslutningen senest 3 hverdage efter kontrolundersøgelsen.</p>
<p><i>Stk. 6.</i> Fristerne i stk. 4 og 5 kan i særlige tilfælde forlænges.</p>	<p><i>Stk. 7.</i> Fristerne i stk. 4, 5 og 6 kan i særlige tilfælde forlænges.</p>
<p><i>Stk. 7.</i> Politiet yder bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1 og 2 og stk. 4 og 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.</p>	<p><i>Stk. 8.</i> Politiet yder bistand ved udøvelsen af beføjelserne efter stk. 1, 2 og 4-6. Økonomi- og erhvervsministeren kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.«</p>
	<p><b>8. I § 18 indsættes som <i>stk. 9</i>:</b></p>
<p><i>Stk. 8.</i> Konkurrencestyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til Europa-Kommissionen og andre konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Uni-</p>	<p>»<i>Stk. 9.</i> Konkurrencestyrelsen kan foretage kontrolundersøgelser for at yde bistand til Europa-Kommissionen og andre konkurrencemyndigheder i Den Europæiske Uni-</p>

on i forbindelse med disse myndigheders anvendelse af artikel 81 og 82. Reglerne i stk. 1-7 finder tilsvarende anvendelse.	on i forbindelse med disse myndigheders anvendelse af artikel 81 og 82 i EF-traktaten. Reglerne i stk. 1-8 finder tilsvarende anvendelse.«
	<b>9.</b> Efter § 18 a indsættes i <i>kapitel 6</i> :
	»§ <b>18 b</b> . Politiet kan efter forudgående indhentelse af retskendelse i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov foretage ransagning hos en fysisk eller juridisk person, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.«
	<b>10.</b> § 19, <i>stk. 1</i> , affattes således:
§ 19. Afgørelser truffet efter § 2, stk. 1, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., stk. 4 og 6, § 9, stk. 1, § 10, stk. 2, § 10 a, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1, 2 og 5, § 11 a, stk. 1 og stk. 6, 1. pkt. § 12 a, stk. 5, 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3 og 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, § 12 g, § 13, stk. 4, § 16, § 16 a, stk. 2 og 3, § 23 a, stk. 2, jf. stk. 1, og § 27, stk. 4, 2. pkt., kan påklages til Konkurrenceankenævnet.	»Afgørelser truffet efter § 2, stk. 1, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., stk. 4 og 6, § 9, stk. 1, § 10, stk. 2, § 10 a, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1, 2 og 5, § 11 a, stk. 1 og 6, 1. pkt., § 11 b, stk. 2 og 3, § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3 og 6, § 12 d, stk. 3, 1. pkt., § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, § 12 g, § 13, stk. 4, § 16, § 16 a, stk. 2 og 3, § 24, stk. 2, jf. stk. 1, og § 27, stk. 4, 2. pkt. kan påklages til Konkurrenceankenævnet.«
	<b>11.</b> § 22, <i>stk. 3</i> , affattes således:
	» <i>Stk. 3</i> . Tvangsbøder pålagt efter stk. 1, som er oversendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, inddrives også efter at det forhold, som tvangsbøden



	udspringer af, er bragt til ophør. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive krav efter stk. 1 efter reglerne i opkrævningsloven.«
	<b>12.</b> <i>Overskriften</i> til lovens kapitel 8 affattes således:
Kapitel 8 <i>Bestemmelser om straf</i>	»Kapitel 8 <i>Bestemmelser om straf og straflempelse</i> «
	<b>13.</b> § 23, stk. 1, nr. 5, affattes således:
5) overtræder eller undlader at efterkomme et påbud efter § 11 a, stk. 1,	»5) overtræder eller undlader at efterkomme et påbud udstedt efter § 11 a, stk. 1, eller § 11 b, stk. 2 og 3,«
13) overtræder EF-traktatens artikel 81, stk. 1 eller artikel 82, jf. § 23 a, stk. 1.	<b>14.</b> I § 23, stk. 1, nr. 13, ændres »§ 23 a, stk. 1« til: »§ 24, stk. 1«
	<b>15.</b> Efter § 23 indsættes som ny § 23 a og § 23 b i kapitel 8:
	»§ 23 a. Den, der handler i strid med § 6 eller EF-traktatens artikel 81, stk. 1, ved at indgå kartelaftaler, kan opnå strafbortfald for den bøde, vedkommende ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet, hvis ansøgeren som den første henvender sig til myndighederne og fremlægger oplysninger om et kartel, som myndighederne ikke var i besiddelse af på ansøgningstidspunktet, og 1) som, inden myndighederne af egen drift har foretaget en kontrolundersøgelse eller

	<p>ransagning vedrørende det pågældende forhold, giver myndighederne konkret anledning til at iværksætte en kontrolundersøgelse, en ransagning eller indgive politianmeldelse vedrørende det pågældende forhold, eller</p> <p>2) som, efter myndighederne har foretaget en kontrolundersøgelse eller ransagning vedrørende det pågældende forhold, sætter myndighederne i stand til at konstatere en overtrædelse i form af et kartel.</p>
	<p><i>Stk. 2.</i> Strafbortfald kan kun opnås, såfremt ansøgeren</p> <p>1) samarbejder med myndighederne under hele behandlingen af sagen,</p> <p>2) bringer sin deltagelse i kartellet til ophør senest på det tidspunkt, som myndighederne fastsætter, og</p> <p>3) ikke har tvunget andre til at deltage i kartellet.</p>
	<p><i>Stk. 3.</i> Opfylder en ansøgning om strafbortfald ikke de i stk. 1, nr. 1 eller nr. 2 nævnte betingelser, betragtes ansøgningen som en ansøgning om strafnedsættelse, jf. stk. 4.</p>
	<p><i>Stk. 4.</i> Den, der handler i strid med § 6 eller EF-traktatens artikel 81, stk. 1, ved at indgå kartelaftaler, kan opnå nedsættelse af den bøde, vedkommende ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet, hvis</p> <p>1) ansøgeren fremlægger oplysninger vedrørende kartellet, som repræsenterer en betydelig merværdi i forhold til de oplysninger, som myndighederne er i besiddelse af, og</p> <p>2) ansøgeren opfylder de i stk. 2 angivne betingelser.</p>
	<p><i>Stk. 5.</i> Strafnedsættelsen for den første ansøger, der opfylder betingelserne i stk. 4,</p>

	<p>udgør 50 pct. af den bøde, vedkommende ellers ville være blevet pålagt for sin deltagelse i kartellet. For den anden ansøger, der opfylder betingelserne i stk. 4, udgør strafnedsættelsen 30 pct. For efterfølgende ansøgere, der opfylder betingelserne i stk. 4, udgør strafnedsættelsen op til 20 pct.</p>
	<p><i>Stk. 6.</i> Ansøgninger om strafbortfald eller strafnedsættelse indgives til Konkurrencestyrelsen. I sager, hvor personer eller virksomheder er sigtede, eller hvor Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet har indledt en strafferetlig efterforskning af en formodet overtrædelse i form af et kartel, kan ansøgning om straflempelse tillige indgives til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.</p>
	<p><i>Stk. 7.</i> En ansøgning efter stk. 6 behandles efter følgende procedure:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Den myndighed, der modtager ansøgningen, jf. stk. 6, kvitterer for modtagelsen heraf.</li> <li>2) Den kompetente myndighed, jf. stk. 8, afgiver et foreløbigt tilsagn, der indeholder oplysninger om, hvorvidt betingelserne i stk. 1 eller stk. 4 er opfyldt, og om hvorvidt der på dette tidspunkt er grundlag for at meddele afslag på ansøgningen, fordi betingelserne i stk. 2, ikke skønnes at være opfyldt.</li> <li>3) Når sagens oplysning og vurdering er endeligt gennemført, meddeler den kompetente myndighed, jf. stk. 9, om ansøgeren opfylder betingelserne i stk. 2 og meddeler i bekræftende fald strafbortfald eller strafnedsættelse i overensstemmelse med det foreløbige tilsagn, som ansøgeren har fået efter nr. 2.</li> </ol>
	<p><i>Stk. 8.</i> Et foreløbigt tilsagn afgives af den myndighed, som har modtaget ansøgningen</p>

	<p>i overensstemmelse med stk. 6. Forinden myndigheden afgiver et foreløbigt tilsagn efter stk. 7, nr. 2, skal tilsagnet være drøftet mellem Konkurrencestyrelsen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Et foreløbigt tilsagn om strafbortfald kan kun gives, hvis myndighederne er enige herom.</p>
	<p><i>Stk. 9.</i> En meddelelse om strafbortfald efter stk. 7, nr. 3 afgives af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i form af et tiltalefrafald efter høring af Konkurrencestyrelsen. En meddelelse om strafnedsættelse efter stk. 7, nr. 3 afgives af den myndighed, der i den konkrete sag udsteder et administrativt bødeforelæg eller indbringer sagen for domstolene. Forinden en meddelelse om strafnedsættelse kan gives, skal den anden myndighed høres.</p>
	<p><i>Stk. 10.</i> Ansøgninger fra forskellige virksomheder kan ikke indgives som fælles ansøgning om straflempelse, medmindre ansøgerne er koncernforbundne, og ansøgningen særskilt angiver, hvilke selskaber ansøgningen skal omfatte.</p>
	<p><i>Stk. 11.</i> En ansøgning fra en virksomhed eller en sammenslutning omfatter automatisk nuværende og tidligere bestyrelsesmedlemmer, ledende medarbejdere eller andre ansatte, forudsat at den pågældende opfylder betingelserne i stk. 2. Når sagens oplysning og vurdering er endeligt gennemført, meddeler den kompetente myndighed, jf. stk. 9, om personen opfylder betingelserne i stk. 2 og meddeler i bekræftende fald strafbortfald eller strafnedsættelse i overensstemmelse med det foreløbige tilsagn, som virksomheden eller sammenslutningen har fået efter stk. 7, nr. 2.</p>
	<p><i>Stk. 12.</i> Økonomi- og erhvervsministeren</p>

	kan efter aftale med justitsministeren fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele strafbortfald i form af et tiltalefråfald.
	<b>§ 23 b.</b> Konkurrencestyrelsen kan udstede administrative bødeforelæg, jf. dog stk. 2.
	<i>Stk. 2.</i> Sagen kan kun afgøres efter stk. 1, såfremt Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet samtykker heri.«
	§ 23 a bliver herefter til § 24.
	<b>§ 2</b>
	I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1001 af 5. oktober 2006 foretages følgende ændring:
	<b>1.</b> Efter § 105, stk. 3, indsættes som <i>stk. 4</i> :
	» <i>Stk. 4.</i> Rigsadvokaten kan beskikke ansatte i Konkurrencestyrelsen til at varetage udførelsen af straffesager for byretten og landsretten i sager vedrørende lov om konkurrence.«
	<b>§ 3</b>
	I lov nr. 338 af 18. maj 2005 om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren foretages følgende ændringer:
	<b>1.</b> Lovens <i>titel</i> affattes således:
Lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren	»Lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter«.

	<b>2.</b> <i>Overskriften</i> til lovens kapitel 1 affattes således:
Kapitel 1 <i>Anvendelsesområde</i>	»Kapitel 1 <i>Bygge- og anlægskontrakter</i> <i>Anvendelsesområde«</i>
<p><b>§ 1.</b> Loven gælder for indhentning af tilbud på udførelse eller projektering og udførelse af bygge- og anlægsarbejder og for tilde- ling af ordren.</p> <p>Stk. 2. Loven gælder for følgende udbydere:</p> <p>1) Statslige, regionale og kommunale myndigheder og offentligretlige organer,</p> <p>2) andre udbydere, når de udbyder bygge- og anlægsarbejder, som modtager offentlig støtte, herunder garantier, og</p> <p>3) tilbudsgivere, når de indhenter tilbud hos underentreprenører til brug for udførelse af en bygge- og anlægsopgave omfattet af loven for en bygherre omfattet af nr. 1 eller 2.</p>	<p><b>3.</b> I § 1, <i>stk. 1 og 2</i>, ændres »Loven« til: »Lovens kapitel 1-6«.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Bortset fra § 3, <i>stk. 2</i>, og § 7 gælder loven dog ikke udbud, der er omfattet af</p> <p>1) udbudsdirektivet, herunder reglerne for delarbejder omfattet af direktivets artikel 9, <i>stk. 5 a</i>,</p> <p>2) forsyningsvirksomhedsdirektivet, herunder reglerne for delarbejder omfattet af direktivets artikel 17, <i>stk. 6 a</i>, eller</p> <p>3) lov nr. 378 af 14. juni 1995 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder med senere ændringer eller regler udstedt med hjemmel heri.</p>	<p><b>4.</b> I § 1, <i>stk. 3</i>, ændres »loven« til: »lovens kapitel 1-6«.</p>

1) Statslige, regionale og kommunale myndigheder og offentligretlige organer,	5. I § 1, stk. 2, nr. 1, ændres »kommunale« til »lokale«.
Stk. 4. Lovens regler om fremgangsmåden ved indhentning af tilbud og ved tildeling af ordren finder endvidere anvendelse, når en udbyder, der ikke er omfattet af stk. 3, klart tilkendegiver, at loven eller nærmere angivne regler heri vil blive anvendt som grundlag for tildeling af en ordre om et bygge- og anlægsarbejde.	6. I § 1, stk. 4, ændres »Lovens regler« til: »Reglerne i kapitel 1-6«.
	7. Efter kapitel 6 indsættes som nyt kapitel:
	<p style="text-align: center;">»Kapitel 6 a Vare- og tjenesteydelseskontrakter</p>
	<p style="text-align: center;"><i>Anvendelsesområde</i></p> <p><b>§ 15 a.</b> Dette kapitel gælder for indhentning af tilbud og tildeling af ordren på:</p> <p>1) offentlige vareindkøbskontrakter, hvis værdi overstiger 500.000 kr., men er mindre end de aktuelle tærskelværdier i udbudsdirektivet,</p> <p>2) offentlige tjenesteydelseskontrakter, omfattet af udbudsdirektivets bilag II A, hvis værdi overstiger 500.000 kr., men er mindre end de aktuelle tærskelværdier i udbudsdirektivet og</p> <p>3) offentlige tjenesteydelseskontrakter, omfattet af udbudsdirektivets bilag II B, hvis værdi overstiger 500.000 kr.</p>
	Stk. 2. Dette kapitel gælder for statslige, regionale og lokale myndigheder og offentligretlige organer. Kapitlet gælder dog ikke, når kontrakten indgås til brug for virksomhed omfattet af forsyningsvirk-

	somhedsdirektivet.
	<p><i>Stk. 3.</i> Dette kapitel gælder ikke for de særlige kontrakter, som er undtaget fra udbudsdirektivet i medfør af direktivets kapitel II, afdeling 3, eller for delkontrakter, som er undtaget fra udbudsdirektivet i medfør af direktivets artikel 9, stk. 5 a og b.</p>
	<p><i>Stk. 4.</i> I dette kapitel forstås ved:</p> <p>1) Udbudsdirektivet: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter.</p> <p>2) Forsyningsvirksomhedsdirektivet: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester.</p> <p>3) Offentlige vareindkøbskontrakter: Kontrakter om køb, leasing og leje med eller uden forkøbsret af varer som defineret i udbudsdirektivet.</p> <p>4) Offentlige tjenesteydelseskontrakter: Kontrakter som defineret i udbudsdirektivet og i bilag II hertil.</p> <p>5) Tærskelværdier: De beløbsgrænser, som beregnes i henhold til udbudsdirektivets artikel 7.</p> <p>6) Offentligretlige organer: Organer som defineret i udbudsdirektivet og bilag III hertil.</p>
	<i>Annonceringspligt</i>



	<p><b>§ 15 b.</b> Forud for indhentning af tilbud og tildeling af ordren på vare- og tjenesteydelseskontrakter, omfattet af § 15 a, skal en udbyder offentliggøre en annonce i pressen eller i et elektronisk medie.</p>
	<p><i>Stk. 2.</i> Annonceringspligten gælder ikke de tilfælde, der fremgår af udbudsdirektivets artikel 31.</p>
	<p><i>Stk. 3.</i> Annoncen skal mindst indeholde følgende oplysninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) beskrivelse af opgaven,</li> <li>2) kontaktoplysninger,</li> <li>3) frist for modtagelse af tilbud eller anmodninger om deltagelse,</li> <li>4) adresse for modtagelse af tilbud eller anmodninger om deltagelse og</li> <li>5) kriterier for tildeling af opgaven.</li> </ol>
	<p><i>Stk. 4.</i> Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at annoncering skal ske i et særligt elektronisk medie.</p>
	<p style="text-align: center;"><i>Procedurer og underretning</i></p> <p><b>§ 15 c.</b> Ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af proceduren skal udbyderen sørge for, at udvælgelsen af tilbudsgivere sker på grundlag af objektive, saglige og ikke-diskriminerende kriterier, og at der ikke finder forskelsbehandling sted mellem tilbudsgiverne.</p>
	<p><i>Stk. 2.</i> Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om anvendelsen af kriterierne for tildeling af ordren.</p>
	<p><i>Stk. 3.</i> Udbyderen underretter hurtigst muligt alle tilbudsgivere, der har afgivet et bud om, hvilken afgørelse der er truffet med hensyn til ordretildelingen, herunder i givet fald begrundelsen for at annullere proceduren. Efter anmodning underretter udbyderen tilbudsgiverne om begrundelsen for at</p>

	forkaste tilbuddet.«
	<b>8.</b> <i>Overskriften</i> til lovens kapitel 7 affattes således:
Kapitel 7 <i>Klage over licitation m.v.</i>	»Kapitel 7 <i>Klagemuligheder ved vare-, tjenesteydelses- og bygge- og anlægskontrakter«</i>
	<b>§ 4</b> I lov nr. 415 af 31. maj 2000 om Klagenævnet for Udbud som senest ændret ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 foretages følgende ændringer:
	<b>1.</b> § 1, stk. 1, nr. 1, affattes således:
1) fællesskabsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og vedrørende tilbudsgivning for forsyningsvirksomhed,	»1) fællesskabsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og kontrakter inden for forsyningsvirksomhed,«
2) lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v. eller regler udstedt i medfør af denne lov eller	<b>2.</b> I § 1, stk. 1, nr. 2, ændres »i medfør af denne lov eller« til: »i medfør af denne lov,«
	<b>3.</b> § 1, stk. 1, nr. 3, affattes således:
3) lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren.	»3) lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter eller«
	<b>4.</b> I § 1, stk. 1, indsættes som nr. 4:

	»4) andre regler, hvor der ved lov eller i henhold til lov er fastsat bestemmelse om klageadgang til Klagenævnet for Udbud.«
	<b>5. § 1, stk. 3, affattes således:</b>
<i>Stk. 3.</i> Ved ordregivere forstås myndigheder og andre offentligretlige organer og forsyningsvirksomheder omfattet af direktiverne vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og vedrørende tilbudsgivning for forsyningsvirksomhed.	» <i>Stk. 3.</i> Ved ordregivere forstås myndigheder, offentligretlige organer, forsyningsvirksomheder og andre udbydere omfattet af reglerne nævnt i stk. 1.«
	<b>6. I § 1 indsættes som <i>stk. 4:</i></b>
	» <i>Stk. 4.</i> Ved standstill forstås den periode, som ordregiver i visse situationer skal lade gå mellem ordregivers afsendelse af underretning om tildeling af kontrakt til tilbudsgiverne og underskrivelse af kontrakt.«
	<b>7. Efter § 6 indsættes:</b>
	» <b>§ 6 a.</b> Når en klager begærer opsættende virkning i en sag vedrørende udbud, der er omfattet af standstill-ordningen, og klagen indgives inden for standstill-perioden, underretter Klagenævnet ordregiver om, at kontrakten ikke må underskrives, før beslutning i henhold til § 6, stk. 2 er truffet.
	<i>Stk. 2.</i> Klagenævnet skal, inden udløbet af 10 arbejdsdage, meddele ordregiver sin beslutning. Denne frist regnes fra afsendelsen af underretning efter stk. 1.
	<i>Stk. 3.</i> Underretning efter stk. 1 og meddelelse efter stk. 2 skal ske omgående og ved brug af hurtigst mulige kommunikations-

	middel.«
	<b>8.</b> Efter § 8 indsættes:
	<p>»<i>Konkurrencestyrelsens indhentning af oplysninger</i></p> <p><b>§ 8 a.</b> Konkurrencestyrelsen kan kræve alle oplysninger, som skønnes nødvendige til dens vurdering af, om reglerne nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1-3 kan være overtrådt.</p>
	<p><i>Stk. 2.</i> Når Konkurrencestyrelsen i medfør af stk. 1 modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen deres interne karakter.«</p>
<p><i>Stk. 1.</i> Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Klagenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag eller undlader at efterkomme forbud eller påbud fra Klagenævnet efter § 6, stk. 1 eller 2, eller fra domstolene efter § 11, stk. 2.</p>	<p><b>9.</b> I § 12, <i>stk. 1</i>, indsættes efter »§ 6, stk. 1 eller 2,«: »§ 6 a, stk. 1,«</p>
	<b>10.</b> Efter § 12 indsættes:
	<p>»<b>§ 12 a.</b> Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til Konkurrencestyrelsen eller fortier forhold af betydning for den pågæl-</p>

	dende sag i henhold til § 8 a.
	<i>Stk. 2.</i> Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«
	<b>11.</b> Efter § 13 indsættes:
	» <b>§ 13 a.</b> Undlader nogen til Konkurrencestyrelsen at give oplysninger i henhold til § 8 a, kan Konkurrencestyrelsen som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige bøder, der kan inddrives ved udpantning.«
	<b>§ 5</b>
	Loven træder i kraft den 1. juli 2007.